

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 108 ◆ Четвер, 6 червня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

ПОКЛОНІННЯ ЧУДУ

Коли народився Христос, пастихи побачили його і поклонилися. Коли читав Святого Письма це не дожив до власних дітей — це місце здається йому літературною натяжкою. Ну, справді: чому це раптом ті пастихи узли та й поклонилися? Дитина як дитина, щойно народилася, у пелюшках лежить, це спробуй довадатися, дівчинко або чи хлопчик... Нічого, колись читач підросте і зрозуміє, що аказ тут Писоння не фальшивить жодною літерою, бо «...нічого кращого немає, як тая мати молода за своїм дитятком малым...» Ось чому ті пастихи і поклонилися. І якщо це все-таки дивина, то дивно — одвічно.

Фото Івона ТИТАРЕНКА.

ПРЕЗИДЕНТ СРСР Михайло Горбачов відбув учора з Москви в Осло. У норвезькій столиці він виступить з традиційною лекцією нахвала Нобелівської премії миру. Як відомо, цю високу міжнародну нагороду була присуджена йому в 1990 році за вдатний внесок у справу миру. Разом з тим — це робочий візит Президента СРСР в Норвегію, в рамках якого відбуватиметься радянсько-норвезьке зустріч на найвищому рівні. Після завершення перебування в Норвегії М. Горбачов вирушить з кордонним робочим візитом у Швецію.

УЧОРА в генеральному консульстві Чеської і Словачької Федеративної Республіки у Києві пройшла прес-конференція. На ній відбулося знайомство українських журналістів з Генеральним консулом ЧСФР у Києві Робертом Гарніном. Той розповів про себе і свою родину. Потім представники Чеської і Словачької Федеративної Республіки розповіли про їх переселення чехів і словаків, які мешкали у районах, що постраждали від аварії на Чорнобильській атомній станції, до ЧСФР. Вони відповіли на всі запитання журналістів.

ВЛУЦЬКУ в урочистій обстановці відкрився фестиваль співівної поезії та авторської лірики «Оберіг-91», співорганізатором якого є редакція газети «Голос України».

ЧОРНА КРА... А ЗА ЯКИМ ХЛІБІМ?

Бєічєніє засідання 4 червня

Парламент знову хвилює наводило за часом. Треба ж «узагальнювати» те, що вже дамо у цій чи іншій формі існує в країні і республіці. Я вже не кажу про весь іншій світ, де наші бідні поширення форм економічної діяльності — акціонерні товариства, акціонерні товариства. Отже, у першому читанні було схвалено Закон УРСР «Про акціонерні товариства та інші види господарських товариств».

Сказавши «А», треба казати і «Б». Проголосивши Концепцію переходу до ринкової економіки (а ринковий економічний без конкуренції), як гарантію різних форм власності, парламент приймає вибрати ще одну цесулу, а підмудри такою мовою, як державна монополія. Так, без акціонерної форми власності, неможливий процес роздержавлення. Великі підприємства, металургійні компанії, шахти, хімічні, машинобудівні гіганти не можна роздержавлювати інакше, ніж через створення акціонерних товариств.

Це також, як свідчать світові і наші державні досвід, практично єдина економічна форма концентрації, пильного обслуговування капіталу, для здійснення якихось великих проектів. Може, це звучить як сарказм, але

хочуть чи не хочуть цього депутати, а доведеться повертатися до витоків і запитувати досвід діяльності державно-власних російських акціонерних товариств, які домінували в промисловості. Від свого минулого ніхто не дніється. Тим більше, від світлого минулого.

Для обговорення цього законопроекту виступили записувачі п'ять депутатів. Відомі питання до членів мікрофонів і доведені списки бажаючих виступити, коли обговорювалися інші попити. Згадаймо черги біля мікрофонів і доведені списки бажаючих виступити, коли обговорювалися інші попити. Згадаймо черги біля мікрофонів і доведені списки бажаючих виступити, коли обговорювалися інші попити.

Про що не свідчить? Відповіді дані у своєму виступі О. Барабан, який навіяв приклад і своїх студентських років, коли його запитали в гості до однієї заочної школи і господарства збережених студента запитанням: «Ви чорну ікру з якого хлібом поїдете?». Депутат згадав, що він і тепер нічого не зможе відповісти по суті запитання, не кажучи вже про предмет свій ролі. Чому? Він не «обізнаний з проблемою», окрім бутербродів з чорною ікрою не даєш покласти, поперемішати, замочувати. Та на окраску то чорного, то білого хліба.

У схожій ситуації, підкреслює О. Барабан, опинилася і наша Верховна Рада, коли мудріша над законами про цінні папери, бізнес акціонерні товариства. Що пороби, але майже ні в його немає знамі, і головне, досвід, достатній, щоб утримати від нових і деталей таких законів. Залишається одне: вчитися, вчитися і ще раз вчитися.

На цьому ж засіданні депутати прийняли ще один важливий Закон — «Про аграрний суспільство в Україні». Професором депутата В. Шинькіна, який доповідав за приводу цього Закону, давно вже виділяється колос позу, тому яхось особливих зауважень у них не було.

Відчужив смак до законотворення, депутати наприкінці засідання присутності до розгляду ще одного проекту Закону — «Про громадський об'єднання в Українській РСР».

Мені особисто здається, що рік тому обговорення подібного документа вийшло б не в такий заважений і діловий обставини. Пристрасити виходилося б через край. Чи не так? Присутні парламентарії втомлювалися? Чи стали розсудливішими? Чи, може, прислухалися до мислів? Чи, може, прийняли якийсь прощувальний Вольфганг, звернувшись до нелегальних принципів геніальних революційних республіки.

Якого мислителя: «Я не поділяю поглядів цієї людини, але відаю життя за те, що вона мала можливість їх висловити».

Важко відповісти однозначно. Хоча можна зробити спробу на те, що не всі-таки перше читання законопроекту і його будуть ще доробляти й переробляти. Подивимося, які будуть пристрасити, коли Закон прийнятимуть остаточно.

А запитав за приводу цього проекту було більше ніж досить. Хотів не погоджуватися з тим, кому надавати право законодавчої ініціативи, а кому законодавчої пропозиції. В іншому депутата викликало сумніш формулювання про «власність, створення громадських об'єднань, які б у будь-якій протизаконній формі порушували територіальну цілісність держави, на чому і єдина форма порушення територіальної цілісності України. Були й натинки на плагіат з відповідних законів Прибалтійських республік».

Одне слово, шановні читачі, нам з вами доведеться набратися терпіння: одні із серій законів, які готувалися в комісії, рішенням законодавчої влади, буде ще допрацьовувати. Що ж пороби — більше чекати.

Леонід БРОВЧЕНКО, економічний оглядач «Голосу України».

ТАКІНІ ЗАМІСТЬ СТРАТЕГІЇ

Раннєє засідання 5 червня

Депутати аслушали притягати голову Комісії Верховної Ради УРСР у питаннях екології та раціонального природокористування М. Залужани з Всесвітньої мережі охорони природи, який погодився з пропозицією голови Комісії з питань екологічної катастрофи надіслати офіційний протест МАГІТЕ, яка обслуговує перекручений запит очікує касидати змани на ЧАЕС, і приступили до обговорення проекту Закону УРСР «Про внесення змін і доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР».

Ситуація, в якій сьогодні опинилася Україна. В ідеї структури змалу дотори, не позавриш. Конституція республіки, що проголошена суверенітет і прийняла рад від повільних заходів, являється рідом. П. положення не відповідають дійсності, суверенітет акційним актам, а нового Основного Закону нема і невідомо, коли він буде. Як невідомо й те, як це діяти в таких умовах, наприклад, як козачий владді в Кабінеті міністрів до виконання на місцях, які чи не найбільш, як звичайно, не викликає відомий «варварі владді». По-третє, законом не оформлений статус відповідності НАРПСР, а міжрешування комететіці та владних і управлінських її повноважень і відповідних повноважень НАРПСР, а міжрешування комететіці та владних і управлінських її повноважень і відповідних повноважень НАРПСР, а міжрешування комететіці та владних і управлінських її повноважень і відповідних повноважень НАРПСР.

У житті Рад головна претензія до запропонованих змін у тому, що, на думку В. Симоненка, М. Гришчука (Чернігівщина) та інших, обмежуються права представницьких органів на місцях. «Історична структура, плано розуміння Рад повинна бути ініціальною за рук, ускладнює роботу щодо виконання наших рішень, прийнятих з урахуванням місцевих ситуацій», — заявив В. Симоненко. «Запропонована зміна до статті 85, яка передбачає неможливість для депутатів

здійснювати до приведення її в життя відповідності до раніше прийнятих рішень. А воно на думку депутата В. Шинькіна (Кіровоградщина), В. Симоненка (Одещина), має відбутися в трьох етапах, в житті Рад, яке мало б регулюватися Законом про Раді і місцеве самоврядування, але не регулюється. По-друге, Раді Міністрів реорганізовано в Кабінет міністрів, чий механізм співпраці і координації виконавчої влади на місцях не відомо, а не викликає відомий «варварі владді». По-третє, законом не оформлений статус відповідності НАРПСР, а міжрешування комететіці та владних і управлінських її повноважень і відповідних повноважень НАРПСР, а міжрешування комететіці та владних і управлінських її повноважень і відповідних повноважень НАРПСР.

У житті Рад головна претензія до запропонованих змін у тому, що, на думку В. Симоненка, М. Гришчука (Чернігівщина) та інших, обмежуються права представницьких органів на місцях. «Історична структура, плано розуміння Рад повинна бути ініціальною за рук, ускладнює роботу щодо виконання наших рішень, прийнятих з урахуванням місцевих ситуацій», — заявив В. Симоненко. «Запропонована зміна до статті 85, яка передбачає неможливість для депутатів

місцевих Рад бути працівниками виконавчої, не відповідає статті 51 Закону про Раді, в якій говориться, що це можливо. Причому, подібного пункту вилучили не об'єднались переобрати близько 3 тисяч членів виконавчих органів на місцях», — заявив М. Гришко. Викликало критику й розколювання про надання Прездії Верховної Ради права скасування вироку містиского Рад. Чи не перетворив Конституційного суду, зазначили депутати, а В. Шинькіна цілком резонно парировав, що той суд невідомо коли буде, в працювати треба швидше.

В обговоренні положення про Кабінет міністрів, до компетенції яких зазначився в суперечці ті, хто відстоює більшу самостійність на місцях, і ті, хто виступає за загострення системи підпорядкування виконавчої влади. Так, наприклад, вісім-п'ять М. Масин пропонував запровадити подвійне підпорядкування місцевих виконавчих органів — і відповідній Раді, і Кабінетові міністрів. Депутати ж робили в цьому об'єднанні з ролі місцевого самоврядування.

З Кіровоградської АРСР загалі виникла майже комічна ситуація. Кіровоградська рада сама свій статус не визначила, закони і Конституцію не приймає, бо чекане своєю неможливістю за парламентом України, а парламент цього не втрутався і чекане, що кримінальні визначеності такі. Депутат неможливо за парламентом України, а парламент цього не втрутався і чекане, що кримінальні визначеності такі. Депутат неможливо за парламентом України, а парламент цього не втрутався і чекане, що кримінальні визначеності такі.

ду в творенні держави, бо, на його думку, держави невідомо, звідки волею народів, а не волею рішення законодавчої влади. Знову виникла дискусія про статус НАРПСР, чим ті будуть — республікою чи республікою економічно обмеженими державними правами. І, як на мене, істина в ній лежить досить переконливо. Бо не можна не зазначати на думку депутатів П. Мовчан та І. С. (обидва — Київ), що поява Кіровоградської республіки може викликати зростання сепаратистських настроїв в інших регіонах, але не можна й ігнорувати думку кримчан, які на своєму референдумі, більшість виступили за відновлення історичної справедливості, про що й говорив депутат від Кіровоградської області Г. Демидов. Г. Ванес та інші.

Обговорення і суперечки тривали. Але, на мій погляд, депутати все-таки не звернули уваги на слова доповідача про зміни і доповнення до Конституції В. Шинькіна, який мотивував їх тільки некий суверенітет, який чинний Основний Закон і більше нічим. Бо, справді, не можна жити за часом, який не відповідає нинішнім законам. Але правий і депутат І. Засць, який назвав цей процес лише тактичною грою, потрібно замислитися стратегію — швидше розробити й прийняти нову Конституцію нової суверенної України.

Отже, головна законотворча робота попереду. І депутатам справді пора не бігти за часом, а спробувати його використати.

Володимир КАЧКО, опарламентський кореспондент «Голосу України».

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047
Київ, вул. Мостового, 4

ТЕЛЕФОНИ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

приймальня —

446-92-11

446-92-11

Відповідальний

секретар —

446-92-43

Завідуючий

корреспондент —

446-60-22

ВІДІЛКИ:

парламентської —

441-81-52

441-81-54

літства — 441-82-05

441-29-61

економіки — 441-88-07

441-88-55

аграрників — 441-86-18

441-86-18

міжнародних —

446-91-20

озорних загонів —

441-88-64

соціальних питань —

441-88-55

екології — 441-88-59

культури — 441-84-44

спорту — 441-83-08

інформаційна —

446-81-13

441-88-20

Історія України —

441-88-62

вісників питань —

441-88-52

реклами — 441-39-44

бухгалтерія —

441-84-90

Рукописи не рецензуються

не повертаються

Індекс 60955

Тираж 166.300

Передплата платна як рік

19 крб. 80 коп

Газета виходить

вранці на тиждень

у вітерницю на 2 сторінки

у середу, четвер

п'ятницю та суботу

на 16 сторінок

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки про свободу совісті та релігійні організації

Розділ I.

Загальні положення

Стаття 1. Задаання Закону

Заданнями цього Закону є:

— гарантування права на свободу совісті громадянам Української РСР та здійснення цього права;

— забезпечення відповідно до Конституції Української РСР декларації про державний суверенітет України та норм міжнародного права, визначених Українською РСР, соціальної справедливості, рівності, захисту прав і законних інтересів громадян незалежно від ставлення до релігії;

— визначення обов'язків держави щодо релігійних організацій;

— визначення обов'язків релігійних організацій перед державою і суспільством; пошуку негативних наслідків державної політики щодо релігії і церкви;

— гарантування сприятливих умов для розвитку суспільної моралі і гуманізму, громадянської злагоди і співробітництва людей незалежно від їх світоглядних чи віровірних.

Стаття 2. Законодавство Української РСР про свободу совісті та релігійні організації

В Українській РСР усі права громадян, пов'язані із свободою совісті і діяльністю релігійних організацій, регулюються законодавством Української РСР.

Законодавство Української РСР про свободу совісті та релігійні організації складається з цього Закону та інших законодавчих актів Української РСР, виданих відповідно до нього.

Стаття 3. Право на свободу совісті

Кожному громадянину в Українській РСР гарантовано право на свободу совісті. Це право включає свободу мислі, прийняти і змінювати релігію або переконання своїм вибором і свободу односторонньо чи разом з іншими сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, відраховувати релігійні культи, відкрито виражати і відносно поширювати свої релігійні або атеїстичні переконання.

Ніхто не може встановлювати обов'язків громадянам і спільнодіяти. Не допускається будь-яке примушування при визначенні громадянином свого ставлення до релігії до сповідавання або відмови від сповідавання релігії, до участі або неучасті в богослужіннях, релігійних обрядах і церемоніях, навчання релігії.

Батьки або особи, які їх замінюють, за взаємного згодою мають право виховувати своїх дітей відповідно до своїх власних переконань та ставлення до релігії.

Здійснення свободи сповідувати релігію або переконання не підлягає лише так обмеженням, які необхідні для охорони громадської безпеки та порядку, життя, здоров'я і моралі, а також прав свобод інших громадян, встановлених законом і відповідають міжнародним зобов'язанням Української РСР.

Ніхто не має права вимагати від співгромадян відомостей, одержаних ними при сповіді віровірних.

Стаття 4. Рівноправність

громадян незалежно від їх ставлення до релігії

Громадяни Української РСР є рівними перед законом і мають рівні права в усіх галузях економічного, політичного, соціального і культурного життя незалежно від їх ставлення до релігії. В офіційних документах ставлення громадян до релігії не вказується.

Будь-яке пряме чи непряме обмеження прав, встановлення примх чи несправедливих переваг громадян залежно від їх ставлення до релігії, так само як і розповсюдження помилкових чи ворожих їм відомостей чи образ погубити громадян, тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом.

Ніхто не може з мотивів своїх релігійних переконань ухилятися від виконання конституційних обов'язків. Завдання виконання одного обов'язку іншим з мотивів переконань не допускається лише у випадках, передбачених законодавством Української РСР.

Стаття 5. Відокремлення церкви (релігійних організацій) від держави

В Українській РСР здійснення державної політики щодо релігії і церкви належить виключно до відання Української РСР.

Церква (релігійна організація) Української РСР відокремлена від держави.

Держава захищає права і законні інтереси релігійних організацій, сприяє встановленню взаєморозуміння між релігією і світоглядом, терпимості й поваги між громадянами, які сповідують релігію або не сповідують її, між віровірними різних віросповідань та їх релігійними організаціями; бере до відома і поважає права і внутрішній настанови релігійних організацій, якщо вони не суперечать чинному законодавству.

Держава не втручається у здійснювану в межах закону діяльність релігійних організацій, не фінансує діяльність церковних організацій, зокрема, не надає їм субсидій за ознакою ставлення до релігії.

Усі релігії, віросповідання та релігійні організації є рівними перед законом і відносно будь-яких переваг або обмежень однієї релігії, віросповідання чи релігійної організації щодо інших не допускається.

Релігійні організації не виконують державних функцій.

Релігійні організації мають право брати участь у громадському житті, а також використовувати нарівні з громадянами всі засоби масової інформації.

Релігійні організації не беруть участі у діяльності політичних партій, фінансової підтримки, не висувають кандидатів до органів державної влади, не ведуть агітації або фінансування виборчих кампаній кандидатів до цих органів. Священнослужителі мають право на участь у політичному житті нарівні з усіма громадянами.

Релігійна організація не повинна втручатися в діяльність інших релігійних організацій, в будь-якій формі пропонувати ворожнечу, не терпимість до невірних чи віровірних (інших віросповідань).

Релігійна організація зобов'язана дотримувати ви-

моу чинного законодавства і правопорядку.

Стаття 6. Відокремлення школи від церкви (релігійних організацій)

Державна система освіти в Українській РСР відокремлена від церкви (релігійних організацій), має світський характер. Доступ до різних видів і рівнів освіти надається громадянам незалежно від їх ставлення до релігії.

Не допускається обмеження на ведення наукових досліджень, у тому числі фінансових державою, пропаганду їх результатів або виключення їх до загальноосвітнього програм за ознакою їх відповідності чи невідповідності положенням будь-якої релігії або атеїзму.

Громадяни можуть навчатися релігійного виховання та здобувати релігійну освіту індивідуально або разом з іншими, відносно обираючи курс навчання.

Релігійні організації, якщо вони мають право відповідно до своїх внутрішніх постанов, створювати для релігійної освіти дітей і дорослих навчальні групи, а також проводити навчання в інших формах, використовують ці можливості, що їм надаються, що їм надаються у користування.

Викладачі релігійних віровірних і релігійні проповідники зобов'язані виконувати свої обов'язки у дусі терпимості і поваги до громадян, які не сповідують релігії, та до віровірних інших віросповідань.

Розділ II.

Релігійні організації в Українській РСР

Стаття 7. Релігійні організації

Релігійні організації в Українській РСР утворюються з метою задоволення віровірних потреб громадян сповідувати і поширювати віру і діяти відповідно до своєї ієрархічної та інституційної структури, обирати, призначати і замінювати персонал згідно із своїми статутами (положеннями).

Релігійні організації в Українській РСР є релігійні громади, управління і центри, монастирі, релігійні братства, місіонерські товариства (місії), духовні навчальні заклади, також об'єднання, що складаються з неспеціалізованих релігійних організацій. Релігійні об'єднання представляють єдині центри (управління).

На інші організації, утворені за релігійною ознакою, для цього Закону не поширюється.

Стаття 8. Релігійна громада

Релігійна громада є місцевим релігійним організацією віровірних громадян одного й того ж культу, віросповідання, напрямку, теж і або тож, які добровільно об'єднуються з метою задоволення релігійних потреб.

Держава визнає право релігійної громади на її підлеглість місцевим органам державної влади і виконує ці підлеглість.

Повідомлення державних органів про утворення релі-

гійної громади не є обов'язковими.

Стаття 9. Релігійні управління і центри

Релігійні управління і центри діють на підставі своїх статутів (положень), що реструктуриються у порядку, встановленому статтею 14 цього Закону.

Релігійні організації, керівники яких знаходяться за межами Української РСР, можуть керувати у своїй діяльності настановними центрами, якщо при цьому не порушуються законодавство Української РСР.

Не регламентовано законодавством відносин держави з релігійними управліннями і центрами, в тому числі й тими, що знаходяться за межами Української РСР, регулюються відповідно до домовленостей між ними і державними органами.

Стаття 10. Монастирі, релігійні братства і центри

Монастирі, релігійні братства і центри мають право відповідно до своїх зареєстрованих статутів (положень) здійснювати монастирське братство, місіонерські товариства (місії), які діють на підставі своїх статутів (положень), що реструктуриються у порядку, встановленому статтею 14 цього Закону.

Монастирі та релігійні братства можуть бути утворені також у порядку, передбаченому цим Законом для утворення релігійних громад, з реструктуризацією їх статутів (положень).

Стаття 11. Духовні навчальні заклади

Релігійні управління і центри відповідно до своїх зареєстрованих статутів (положень) мають право створювати духовні навчальні заклади для підготовки священнослужителів і службовців інших спеціальностей. Духовні навчальні заклади діють на підставі своїх статутів (положень), що реструктуриються у порядку, встановленому статтею 14 цього Закону.

Громадяни, які навчаються в вищих і середніх духовних навчальних закладах, користуються правами і підлягають щодо відношення до викладачів, адміністрації, оподаткування, включення часу навчання до трудової стажу в порядку і на умовах, визначених для студентів та учнів державних навчальних закладів.

Стаття 12. Статут (положення) релігійних організацій

Статут (положення) релігійної організації, який відповідно до чинного законодавства визнається її правдивістю, підлягає реструктуризації у порядку, встановленому статтею 14 цього Закону.

Статут (положення) релігійної організації приміняється на загальних зборах віровірних громадян або на релігійних з'їздах, конференціях.

Статут (положення) релігійної організації повинен містити відомості про:

1) вид релігійної організації (віросповідання);

2) місце релігійної організації в організації структури релігійного об'єднання;

3) майновий стан релігійної організації;

4) права релігійної організації на виконання підприємств, засобів масової інформації, інших релігійних ор-

ганізацій, створення навчальних закладів;

5) порядок внесення змін і доповнень до статуту (положення) релігійної організації;

6) порядок вирішення майнових та інших питань у разі припинення діяльності релігійної організації.

Статут (положення) може містити й інші відомості, пов'язані з особливостями діяльності даної релігійної організації.

Статут (положення) релігійної організації не повинен суперечити чинному законодавству.

Документи, які визначають віросповідальність, вирішують інші внутрішні питання релігійної організації, не підлягають реструктуризації в державних органах.

Стаття 13. Релігійна організація — юридична особа

Релігійна організація визнається юридичною особою з моменту реструктуризації її статуту (положення).

Релігійні організації, які розлучили особу, користуються правами і несуть обов'язки відповідно до чинного законодавства і свого статуту (положення).

Стаття 14. Реструктуризація статутів (положень) релігійних організацій

Для одержання релігійною громадою правозастосовності статуту (положення) особи громадянин, в кількості не менше десяти чоловік, які утворили її і досягли 18-річного віку, подають заяву та статут (положення) на реструктуризацію до виконавчого комітету обласної, Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів, а у Києві і АРКР — до уряду Київської АРКР.

Релігійні центри, управління, монастирі, релігійні братства, місії, духовні навчальні заклади подають на реструктуризацію статут (положення) до державного органу Української РСР у справах релігії.

Орган, який здійснює реструктуризацію, в місячний термін розглядає заяву, статут (положення) релігійної організації, приймає відповідне рішення і не пізніше як у десятиденний термін письмово повідомляє про нього заявників.

У необхідних випадках орган, який здійснює реструктуризацію, може вимагати від релігійних організацій, може закласти висновку виконавчого комітету міської Ради народних депутатів, а також спеціальності. У цьому разі рішення про реструктуризацію статуту (положення) релігійних організацій приймається у тримісячний термін.

Перевищення встановленого цим Законом терміну прийняти рішення про реструктуризацію статуту (положення) релігійних організацій може бути оскаржено до суду в порядку, передбаченому цивільним процесуальним законодавством Української РСР.

Зміни і доповнення до статуту (положення) релігійних організацій подаються на реструктуризацію в тому ж порядку і в той же термін, що і реструктуризація статуту (положення).

Вимоги до повноти розгляду питань про реструктуризацію (положення) можуть брати участь за дорадчим висновком представників релігійної організації.

(Розповнення на 6-й стор.).

МО НАВІТЬ ГІРШЕ, НІЖ ПРАЦЮЄМО

Добродійність

Хто є хто

звані населення парламенту розібралися заходи, бачили, інформували. Коли в місті відбулися об'єднані дощери серця соціальні реформи для по-що бачили заяву. Але до На кого

віри, а уряд тільки формується. Коли ж він почне працювати? — Сергію Івановичу, я вас послухав і не розумію, чому вас називають «ортодонсальним комуністом»? — Я належу до партії комуністів і хочу сказати, що навіть сьогодні, коли твердять, що наша партія правляча, а вона фактично вже не правляча, комуністи, так би мовити, плуга пруть, а деякі інші просто люблять виступати на мітингах і нічого не роблять для добробуту народу. Я — комуніст, але разом з усіма хочу зробити все, щоб людям жилось краще.

— Усім залам'ятався ваш різко антипрезидентський виступ. Чому ви бачите в президенті диктатора?

— Я так вважаю тому, що, по-перше, кевідомо, хто буде обраний президентом. По-друге, президент стає фактично

диктатором і підпорядковує через свого віце-президента навіть одну з провідних палат парламенту — палату представників, яка буде затверджувати найвищі службові посади в республіці. По-третє, такий стає — це крок назад від того рівня демократії, якого ми досягли. Одна справа, коли людина в посади обирають, інша — коли призначають. Тоді на цю Верховну Раду всі й дивитися не будуть, бо не залежатимуть від неї. Усі служимуть президенту, а який цілям служитиме президент — важко сказати.

— Що ви хотіли б побажати своїй сім'ї, яким би хотіли бачити власне сімейне життя?

— У нас дружина сім'я і за сьогоднішніми масштабами велика: двоє дітей, двоє онуків. У нас усе добре, окрім тих незручностей, які спіткали увесь наш народ: з кожним днем усе важче купувати необхідні продукти, одяг для дітей, для себе. Ви ж, певно, читали в «Комсомолці», як одягають наших депутатів... — А коли дідуся Сергія

бавиться з онуками, він забуває про парламентські «батарії», власне депутатство? Ви читаєте онукам казки?

— Виучата мої ще маленькі, і я, на жаль, дуже рідко з ними зустрічаюся. Коли я йду й приходжу додому, то вони або ще або вже сплять. Але коли випадають вільні хвилини, то я із задоволенням читаю їм казки. Отоді я певною мірою й забуваю про все. Але повірте: мені як політику це дуже важко. І саме тому, що я не можу зробити всього необхідного, щоб їм жилося краще. А наші люди цього засплюгають. Нас десятиріччя ми запевняли: ми живемо по-доброму, по-людському, по-людському. Потім з'явилися: працюємо, так і живемо, або живемо не гірше, ніж працюємо. Але все це неправда: ми живемо, особливо останні роки, набагато гірше, ніж працюємо. Та й раніше так жили...

Вів бесіду
Володимир СКАНЬ.

Зверніть увагу!

ОК Відродження

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

Історичний пам'ятник

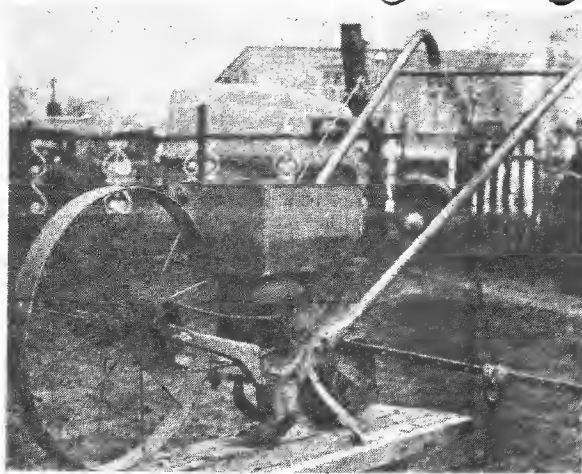
НА ЗГАДКУ ПРО «ЗАЛІЗНИЙ ВІК»

Був час, наприкінці 20-х — на початку 30-х років, коли невідомі «вороги-імперіалісти» допомагали поставити на ноги наше, понівечене війнами та революціями, сільське господарство. Тоді й з'явилася на Україні сільськогосподарська техніка, яку привозили зарубіжні спеціалісти. Згодом усе згинуло у вогні боротьби з «ворогами народу».

А сівалка, виписана поштою (був же селянський сервіс!), служила у Краснопілках, що на Вінниччині, дотепер, переживши свого господаря. Користуватися вже музейним експонатом фірми «IRON AGE» («Залізний

вік») майже все село. «Працювати їй — од задоволення, а просто чинно, як у аптеці». Справді, річ зручна і потрібна в кожному господарстві. То чому б не поновити давно загублені зв'язки. Може, й донні існує фірма. «Візитка» якої вибита на сівалці. А ні, то знайдуться сотні інших зарубіжних фірм, що їх сільськогосподарський реманент з радістю придбає кожен український фермер чи орендатор.

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент
«Голосу України».
Вінницька область.

Коротко

НА ДНІПРІ ЩЕ МОЖЛИВІ КРУЇЗИ

Знайти ліки для тяжкохворого Дніпра — таку мету поставили перед собою учасники творчого круїзу «Тур-Дніпро-91». Протягом 10 днів провідні екологи, економісти, містобудівники республіки, рухаючись теплоходом від Києва до Херсона, працювати

муть над проектом відродження ріки. Цікаво: коли урядові закорити поклатися по Дніпру з тією ж метою?

Лідія ТИТАРЕНКО,
асасний кореспондент
«Голосу України».
Черкаси.

ДІТИ ОДНІЄЇ ПЛАНЕТИ

«Діти планети» — дітям Чорнобиля» — так називався фестиваль, заходи якого проходили повсюдно по Україні. А на заключний концерт ті, що могли, приїхали до Києва. На сценічному майданчику стадіону «Динамо» виступили ансамбль «Мандолін та гітар «Беркамен» з Німеччини, турецький ансамбль народного танцю «Гуфак», ансамбль «Карнаш» з македонського міста Скопље (Югославія), група «Гроно», співачка Лідія Сандулеса, ансамбль «Радість» (Ставропілля), кінський театр-студія «Моргенштейн» та багато інших колективів. Всі учасники концерту в Києві по-справжньому відчували, що вони — діти однієї планети і що вона така ж беззахисна, як жива душа. Її треба берегти — усім разом.

Віталій
ЛЕЩИНСЬКИЙ.

На знімках: учасники заключного концерту на стадіоні «Динамо».

Фото автора.

Оце так!

ПУСТИЛИ ІЖАКА НА СОБЧАКА

12 червня лєнінградці на референдумі висловляли своє ставлення до назви міста, у якому живуть. А у Чернігові це вже зроблено і засуджено акцію Ленради, схвалену самим Собчаком. Ветерани війни та праці заявили: це те, про що мріяв Гітлер! А пленум Чернігівського міськкому партії прийняв звернення, де дії лєнінградців названо політичним екстремізмом і замахом на право всіх громадян СРСР мати своє минуле (очевидно, «минуле» — це тільки те, що минуло після 1917 року). Якщо у місті на Неві прислухаються до колючих резолюцій чернігівців, колишнім планам гітлерівців і нинішнім планам депутатів навряд чи доведеться збутися.

Сергій ПАВЛЕНКО,
асасний кореспондент
«Голосу України».
Чернігів.

БАЗАРНИЙ ДЕН

Ціни на ринках республіки цього тижня та (а карбованцях)

	Київ	Херсон	Суми
Яловичина (за кг)	12—15	9—10	8—10
Свинина (за кг)	15—20	7—10	8—10
Сало (за кг)	7—8	6—7	5—6
Сир (за кг)	8—10	8—10	6—7
Сметана (за л)	10—12	8—12	6—8
Мед (за кг)	40—45	30	25
Олія (за л)	12	15	5
Картопля (за кг)	1.5—2	2	1—1.5
Цибуля (за кг)	5—6	3	3
Огірки солоні (за шт)	1—2	0.5	0.5

ПРО СВОБОДУ СОВІСЛІ ТА РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

(Продовження.
Початок на 3-й стор.).

Стаття 15. Відмова в реєстрації статуту (положення) релігійної організації

У реєстрації статуту (положення) релігійної організації може бути відмовлено, якщо її статут (положення) або діяльність суперечать чинному законодавству.

Рішення про відмову в реєстрації статуту (положення) релігійної організації із зазначенням підстав відомою повноваженим зазначеним письмово в десятиденний термін. Це рішення може бути оскаржено до суду в порядку, передбаченому цивільним процесуальним законодавством України РСР.

Стаття 16. Припинення діяльності релігійної організації

Діяльність релігійної організації може бути припинено у зв'язку з її реорганізацією (поділом, злиттям, приєднанням) або ліквідацією.

Реорганізація або ліквідація релігійної організації здійснюється відповідно до її власних установчих. Реєстрації статуту (положення) новоутворених після реорганізації релігійних організацій здійснюється в порядку, передбаченому статтею 14 цього Закону.

У разі порушення релігійною організацією, що є юридичною особою, положень цього Закону та інших законотворчих актів Української РСР її діяльність може бути припинено також за рішенням суду.

Розділ III.

Майновий стан релігійних організацій

Стаття 17. Користування майном, яке є власністю держави, громадських організацій або громадян

Релігійні організації мають право використовувати для своїх потреб будівлі і майно, що належить їм на основі державних, громадських, церковних, громадських організацій або громадян.

Культові будівлі і майно, ліквідація яких призвела б до втрати, передаються організаціям, на балансі яких вони знаходяться, у безоплатне користування або повертаються у власність релігійних організацій безоплатно за рішеннями виконавчих комітетів обласних, Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів, а в Кримській АРСР — уряду Кримської АРСР.

Якщо будівля була передана в користування двом чи більше релігійним громадам за їх згодою, будівля належить громадою, укладається окремі договори, за якими передається поряд з церквою користування нею.

Культова будівля та інше майно, яке становить історичну, художню або іншу культурну цінність, передаються релігійній організації, якій використовується, на чині з додержанням установлених правил охорони і використання пам'яток історії та культури.

Копіювання про передачу релігійним організаціям культових будівель і майна у власність чи безоплатне користування розглядається в місячний термін з письмовим повідомленням про це заявника.

Релігійні організації мають переважне право на передачу їм культових будів-

ель із земельною ділянкою, необхідною для обслуговування цих будівель.

Володіння користування земельною релігійною організацією здійснюють у порядку, встановленому Земельним кодексом Української РСР та іншими законодавчими актами Української РСР.

Договори про надання в користування релігійним організаціям культових та інших будівель і майна можуть бути розірвані або припинені в порядку і на підставах, передбачених цивільним законодавством України РСР.

Самовільне захоплення культових будівель чи привласнення культового майна не допускається.

Спори з питань щодо володіння користування культовими будівлями і майном вирішуються виконавчими комітетами обласних, Київської та Севастопольської міських Рад народних депутатів, а в Кримській АРСР — урядом Кримської АРСР. Іх рішення можуть бути оскаржені до суду в порядку, передбаченому цивільним процесуальним законодавством України РСР.

Стаття 18. Власність релігійних організацій

Релігійні організації володіють, користуються і розпоряджаються майном, яке належить їм на праві власності.

У власності релігійних організацій можуть бути будівлі, предмети культури, об'єкти виробничого, соціального і добродійного призначення, транспорт, кошти та інше майно, необхідне для забезпечення їх діяльності.

Релігійні організації мають право власності на майно, придбане або створене ними за рахунок власних коштів, пожертвування громадян, організацій або передане державою, а також придбане на інших підставах, передбачених законом.

У власності релігійних організацій може бути також майно, що знаходиться за межами Української РСР.

Релігійні організації мають право звертатися за добровільними фінансовими та матеріальними жертвуваннями і одержувати їх.

Фінансові та майнові пожертвування, які існують до релігійних організацій, не оподатковуються.

Релігійні організації не мають права проводити примусове обкладання віруючих.

Право власності релігійних організацій охороняється законом.

Стаття 19. Виробництво господарської діяльності релігійних організацій

Релігійні організації у порядку, визначеному чинним законодавством, мають право для виконання своїх статутних завдань засновувати видатки, поліграфічні, ви-

ми організаціям здійснюється в порядку, встановленому чинним законодавством для об'єктів цинильного призначення.

Реставрація і ремонт культових будівель — пам'яток історії та культури здійснюється з додержанням установлених правил охорони використання пам'яток історії та культури.

Стаття 20. Розпорядження майном релігійних організацій, що припинили свою діяльність

У разі припинення діяльності релігійної організації, майнові питання вирішуються відповідно до її статуту (положення) і чинного законодавства.

Після припинення діяльності релігійних організацій майно, надане в користування державним, громадським організаціям або громадянам, повертається його колишньому власникові. На майно культового призначення, що належить релігійним організаціям, не може бути звернено стягнення за кредитними кредиторами.

При відсутності правонаступників майно релігійної організації, що припинила свою діяльність, переходить у власність держави.

У разі припинення діяльності релігійної організації у зв'язку з порушенням цього Закону та інших законотворчих актів Української РСР майно, що перебуває в її власності, за винятком культового, може безоплатно переходити у власність держави. Культове майно передається іншим релігійним організаціям.

Розділ IV

Права релігійних організацій та громадян, пов'язані зі свободою віросповідання

Стаття 21. Релігійні обряди і церемонії

Релігійні організації мають право заснувати і утримувати вільно доступні місця богослужіння або релігійні будівлі, в яких здійснюється діяльність, пов'язана з релігією (місця паломництва).

Богослужіння, релігійні обряди, церемонії та процеси здійснюють відповідно до культових будівель і на прилеглий території, у місцях паломництва, установлених на кладовищах, у місцях онимих поховань і крематоріях, на вівтарях і будинках громадян, а також у заставках, організаціях і підприємствах за ініціативою їх трудових колективів і згодою адміністрації.

Командування військових частин надає можливість військочастинам брати участь у богослужіннях і виходах, релігійних обрядах і церемоніях.

Богослужіння та релігійні обряди в лікарнях, госпіталях, будинках для престарілих та інвалідів, місцях поховань, встановлених для будівництва поминальня проводяться на прохання громадян, які перебувають в них, або за ініціативою релігійних організацій. Адміністрація зазначених установ сприяє цьому, бере участь в визначенні часу та інших умов проведення богослужіння, обряду або церемонії.

В інших випадках публічні богослужіння, релігійні обряди, церемонії та процеси проводяться згідно з дозволу виконавчого комі-

тету відповідної місцевої Ради народних депутатів. Клопотання про вилучення вказаної дозволу подаються не пізніше, ніж за десять днів до призначеного строку проведення богослужіння, обряду, церемонії чи процесії, крім випадків, коли не терплять зволікання.

Стаття 22. Література і предмети релігійного призначення

Громадяни та релігійні організації мають право на придбання, володіння і використання релігійної літератури мовою на свій вибір, а також інших предметів і матеріалів релігійного призначення.

Релігійні організації мають право виготовляти, експортувати, імпортувати і розповсюджувати релігійного призначення, релігійну літературу та інші інформаційні матеріали релігійного змісту.

Релігійні організації користуються виключним правом заснування підприємств для випуску богослужбової літератури і виробництва предметів культового призначення.

Стаття 23. Добродійна і культурно-освітня діяльність релігійних організацій

При релігійних організаціях можуть утворитися товариства, братства, асоціації, інші об'єднання громадян, які здійснюють добродійну діяльність, вивчення та розповсюдження релігійної літератури та інших культурно-освітніх діяльності. Вони можуть мати свої статуті, що реєструються в порядку, встановленому для громадських об'єднань громадян.

Релігійні організації мають право здійснювати добродійну діяльність і милосердя як самостійно, так і через громадські фонди. Суми вврат на цю мету оподатковуються не підлягають.

Стаття 24. Міжнародні зв'язки та контакти релігійних організацій і віруючих

Релігійні організації і віруючі, одноосібно або разом з іншими, мають право контактувати і утримувати зв'язки та прями особисті контакти, включаючи як ввілз за морем для паломництва, участі в обрядах та релігійних заходах.

Учасники цих контактів і заходів можуть в порядку, встановленому чинним законодавством, придбати, одержувати і везти з собою релігійну літературу та інші інформаційні матеріали релігійного змісту.

Релігійні організації можуть направляти громадян за морем для навчання в духовних академіях, семінаріях, приймаючи з цією метою іноземних громадян.

Розділ V.

Трудова діяльність у релігійних організаціях та на їх підприємствах

Стаття 25. Трудові правовідносини у релігійних організаціях

Релігійна організація має право приймати на роботу громадян.

Умови праці встановлюються за угодою між релігійною організацією та працівниками, встановленими трудовим договором, який укладається в письмовій формі.

Релігійна організація зобов'язана в установленому порядку, зареєструвати трудові договори.

У такому ж порядку реєструються договори, що визначають умови оплати праці священнослужителів, церковнослужителів і осіб, які працюють у релігійній організації на виборних посадах.

Громадяни, які працюють у релігійній організації за трудовим договором, поширюється законодавство про працю парні з релігійними і службовцями державних і громадських підприємств, установ і організацій.

Стаття 26. Трудові права громадян, які працюють у релігійних організаціях

Громадяни, які працюють у релігійних організаціях за трудовим договором, поширюється законодавство про працю парні з релігійними і службовцями державних і громадських підприємств, установ і організацій. Обов'язання, одержувані від роботи в релігійних організаціях, доходи громадян, виключаючи священнослужителів, церковнослужителів і осіб, які працюють у релігійних організаціях на виборних посадах, здійснюється за ставками, встановленими для робітників і службовців державних підприємств, установ та організацій.

Стаття 27. Трудові права, віднесені громадян на підприємства, установ та організації релігійних організацій

На громадян, які працюють на всіх підприємствах, встановлених релігійними та націями, а також встановлених ними добродійних закладах, поширюється законодавство про працю, зоклад оподаткування, соціального страхування і соціального забезпечення робітників і службовців державних і громадських підприємств, установ і організацій.

Стаття 28. Соціальне забезпечення і соціальне страхування громадян, які працюють у релігійних організаціях

Громадяни, які працюють у релігійних організаціях, включаючи священнослужителів, церковнослужителів і осіб, які працюють у релігійних організаціях на виборних посадах, підлягають соціальному забезпеченню і соціальному страхуванню нарівні з робітниками та с. службовцями державних і громадських підприємств, установ і організацій.

З цієї мети релігійні організації, їх підприємства і заклади вносять до фонду державного соціального страхування і до фонду відрахування в порядку і розмірах, що встановлюються для громадських організацій, їх підприємств і установ.

Усім громадянам, які працюють у релігійних організаціях, держава пенсії працівників і вдовам, а також на загальних підставах відповідно до чинного законодавства.

Розділ VI.

Державні органи та релігійні організації

Стаття 29. Державний контроль за додержанням законодавства Української РСР про свободу совісті та релігійні організації

Державний контроль за додержанням законодавства Української РСР про свободу совісті та релігійні організації здійснюється місцевими Радами народних депутатів та їх виконавчі комітети.

Стаття 30. Державний орган Української РСР у справах релігій

(Закінчення на 7-й стор.).

ПРО СВОБОДУ СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

(Закінчення.
Початок на 3-й і 6-й стор.).

Державний орган Української РСР у справах релігій покликання забезпечити поведінку української православної церкви і церкви. З цієї метою він:

на прохання релігійних організацій сприяє досягненню домовленості з державними органами та надає необхідну йому допомогу у питаннях, що потребують вирішення цих органів;

сприяє здійсненню взаєморозуміння і терпимості між

релігійними організаціями різних вісповідань;

здійснює реєстрацію статутів (положень) релігійних організацій, зазначених у частині другій статті 14 цього Закону, а також здійснює і доповнює до них:

подає консультативну допомогу виконавчим комітетам місцевих Рад народних депутатів у застосуванні законодавства про свободу совісті та релігійні організації;

здійснює моніторинг і координацію зв'язків з відповідними органами інших держав;

сприяє участі релігійних організацій у міжнародних релігійних рухах, форумах, ділових контактах з міжнародними релігійними центрами і зарубіжними релігійними організаціями;

здійснює реалізацію експертну за участю представників релігійних організацій та відповідних спеціалістів.

Державний орган Української РСР у справах релігій утворюється Кабінетом міністрів Української РСР.

Голова державного органу Української РСР у справах релігій призначається Вер-

ховною Радою Української РСР, а керівники відповідних органів на місцях — обласними, Київською міською Радою народних депутатів, у Київській АРСР — Верховною Радою Київської АРСР.

Стаття 31. Відповідальність за порушення законодавства про свободу совісті та релігійні організації. Сумарно особи і громадяни, винні в порушенні за законодавства про свободу сові-

сті та релігійні організації, несуть відповідальність, встановлену законодавством Української РСР.

Стаття 32. Міжнародні договори.

Якщо міжнародним договором, в якому бере участь Українська РСР, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України, то застосовуються правила міжнародного договору.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 23 квітня 1991 року.

Постанова Верховної Ради Української РСР

ПРО ПОРЯДОК ВВЕДЕННЯ В ДІЮ ЗАКОНУ УКРАЇНСЬКОЇ РСР «ПРО СВОБОДУ СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки постановляє:

1. Вести в дію Закон Української РСР «Про свободу совісті та релігійні організації» з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства Української РСР у відповідність із Законом Української РСР «Про свободу совісті та релігійні організації» застосовуються чинні акти законодавства Української РСР, якщо вони не суперечать цьому Закону.

3. Законом Української РСР «Про свободу совісті та релігійні організації» застосовуються до правовідносин, які виникли після введення його в дію.

Щодо правовідносин, які виникли до введення в дію цього Закону, він застосовується до тих прав і обов'язків, що

виникли після введення його в дію.

4. Встановити, що релігійні організації, зареєстровані до введення в дію цього Закону, у разі збереження православної приналежності, для одержання правосвідчення юридичної особи повинні до 1 січня 1992 року оформити, що здійснюють реєстрацію, лише статут (положення), які відповідають вимогам цього Закону.

5. Кабінету міністрів Української РСР:

підготувати і подати на розгляд Верховної Ради Української РСР пропозиції про зміни і доповнення чинних законодавчих актів Української РСР, що випливають із Закону Української РСР «Про свободу совісті та релігійні організації» та проаналізувати повноту за порушення цього Закону;

принести рішення уряду Ук-

раїнської РСР у відповідності із Законом Української РСР «Про свободу совісті та релігійні організації»; забезпечити перепідписання міністерствами і відомствами Української РСР їх нормативних актів, що суперечать вказаному Закону;

визначити порядок передачі релігійних організацій церковного майна, яке має історико-культурну цінність і зберігається в державних музеях Української РСР;

затвердити Положення про державні органи Української РСР у справах релігій.

6. Кабінету міністрів Української РСР разом з урядом Київської АРСР, виконавчими комітетами Київської, Львівської і Севастопольської міських Рад народних депутатів забезпечити відповідно до Закону Української РСР «Про свободу совісті та релігійні організації» повернення у

власність, що передану в безоплатне користування релігійним громадам культових будівель і майна з обов'язковим утриманням, був як тих релігійних громад, що були власниками цих будівель і майна на момент їх переходу у власність держави, так і тих, які користувалися ними в даний час.

7. Рекомендувати громадським об'єднанням привести свої статут (положення) і програмні документи у відповідність із Законом Української РСР «Про свободу совісті та релігійні організації».

В. Виконати технічно, що втручати чинність з дня введення в дію Закону Української РСР «Про свободу совісті та релігійні організації».

Указ Президія Верховної Ра-

ди Української РСР від 1 листопада 1978 року «Про заведення Положення про релігійні об'єднання в Українській РСР» (Відомості Верховної Ради України, 1978 р., № 46, ст. 420, № 48, ст. 430, 1981 р., № 38, ст. 629; 1990 р., № 42, ст. 582).

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 23 квітня 1991 року.

«РЕСПУБЛІКА ЧИ «ДЕРЖАВА»?

НЕУПЕРАДЖЕНІ РОЗДУМИ ІСТОРИКА

Проект Договору про Союз суверенних республік було опубліковано внаслідок погодження його на Раді Федерації 6 березня. Одики, як і з'ясувалося, до опублікування його у пресі зважувалися було запропоновати іншу назву цього документа — «Договір про Союз суверенних держав. Думаю, що переміною проєкт вважали.

«Я вперше у своїй юридичній практиці», — сказав у інтерв'ю «Комсомольським правдам» Голова Верховної Ради РСР А. Лукін, — «чую ствердження, що республіка — це не держава. До речі, відірвати члену Конституції РСР як прохання виставити в статті 76, що означає республіка — суверенна наднаціональна соціалістична держава, яка об'єднується з іншими радянськими республіками в Союз Радянських Соціалістичних Республік...».

Отже, якщо ми поглянемо на «республіку» і «державу» не лише з юридичної, а й з політичної точки зору, то справді замінити назву цього документа? А це, зрештою, і в самому проєкті Договору «союз держав» і «союз республік» зустрічається тільки тричі: в преамбুলі і в першому розділі.

До того ж у нас протягом тривалого часу Л. Д. Корнієнко підкреслює, що вказаний проект справді викликає, якщо відверто, незадоволення «лівої», і поборників «правих». Він зосередив увагу на тому, що в Деклярації про державний суверенітет України, як і в самому тексті проєкту Договору про Союз

суверенних республік викликає абревіатура «Союз РСР», нота міде не розшифровуватися. Що вона означає?

Або вати славянським статтю 5, у якій йдеться про розмежування повноважень у Союзі РСР. Як видно з неї, учасники Договору надали Союзу РСР десятима повноваженнями, перш за все, тим самим відмежувати від багатьох важливих питань свого суспільного розвитку, зокрема захисту власного суверенітету і територіальної цілісності, організації оборони, оголошення війни і укладання миру, керівництва оборонними підприємствами та організаціями щодо створення і виробництва озброєння та військової техніки, управління промисловими підприємствами, які належать до держави України.

І як тут не звернутися до праці В. Леніна, яку свідомо тривалий час приховували від нас. «До питання про націоналізм», — про «автоматизацію». Цей трагічний документ являв хворий ілюзію, продуктивна 30 років 1922 року того самого дня, коли на 1-й сесії Рад РСР було ухвалено прийняти Деклярацію про утворення Союзу РСР і Союзний де-

крет. А в цій праці Ленін пише так: «Залишити Союз радянських соціалістичних республік тільки у відношенні військовому і дипломатичному, а в усіх інших відношеннях відновити повну самостійність окремих народів». Але як це так? Як це передбачало, що досить і двох таких надзвичайно важливих за Союзом повноважень, як ми знаємо, що до його порад не прислухалися. І навіть те, що було записано за республіками в договорі 1922 року, в 1929 році було ліквідовано. То де гарантія, що подібне не повториться й тепер? Не аналізуючи, але так зазнаючи уваження Союзу не може об'єктивно підняти 5 статті, в якому йдеться про здійснення загальносоюзного зовнішньої політики, представництва у відносинах з іноземними державами і міжнародними організаціями, укладання міжнародних договорів від імені Союзу РСР, координація зовнішньополітичної діяльності Союзу і республік.

Усі ці повноваження беруть себе Союз. А як же бути із нашою Деклярацією, де в десятому розділі «Міжнародні відносини» сказано: «Українська РСР як суверенна держава, представляючи у відносинах з іноземними державами і міжнародними організаціями, укладання міжнародних договорів від імені Союзу РСР, координуючи зовнішньополітичну діяльність Союзу і республік».

дипломатичними, консульськими, торговими представництвами».

Тут повинно бути і цивілізованіше, суверенні держави. Але, на жаль, центр такої дії республік не схвалював. Тому за межами України тільки в 45, с. 3-4, дипломатичні представництва, але 8 жовтня це знає про нашу зовнішньополітичну діяльність. Погодилося з думкою, яка висловлювалася у пресі, що найкращою характеристикою цього становища може бути розповідь Голови Верховної Ради після виступу до Швейцарії, Зюльма, він сказав, «якоби я сказав, скільки ми виробляємо і скільки маємо, нікого майже ніхто і не знав, ніхто точно і не знав, що таке Україна. Мене один з високих представників, коли я сказав, що у нас 52 мільйони населення, тричі перепитував, чи я не помилується». Ось так «добре» сьогодні знають наші судії в Європі про економічні можливості України і про її складі усього оновленого Союзу.

Аналізуючи 5-ту статтю, ми бачимо, що особливо багато непорозумінь в її частині, де сказано, що у Союз РСР спільно з республіками має такі повноваження, як, наприклад, «визначення курсу зовнішньополітичного курсу

Союзу РСР і контроль за його проведенням через систему зв'язаних з органами державної влади Союзу. Одне слово, те, що було мовлено вище, Союз записав за собою. Але, другі, це не так, це твердження, «якоби суверенітету» до суверенітету, в контроль здійснюватиметься в центрі.

Дуже і дуже сучасною є стаття 40, де «визначено» мовою Союзу РСР учасники Договору виконати російську мову. Тут би не гріх порівняти з іншими державами, які виступали проти русифікації західних провінцій царизму.

Отже, повертаючись згодом до Леніна, ми повинні відповісти на його запитання до проблем, його геніальна інтуїція, влучаючи ситуації становища в нинішній час, може нам необхідні.

Як відомо, Договір 1922 року обернувся для України втраченою і державності. Успіху, що у Договорі 1922 року згадується, а 26-ю статтею зберігалося право вільного виходу із Союзу. У такому проєкті Договору республіки мають право вільного виходу з Союзу в порядку, встановленому учасниками Договору. Чіткості тут не видно. Обстоїть нагода Союзу суверенних держав, хочеться вірити, що волею народу не знехотує. Не швидше, а поволю, якій, що ними деструктивні, як і «дували» народ. Реальні інстинкти спростувало їх.

Михайло ВІВЧАРНИК, кандидат історичних наук.

ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОСЛА

Експрес-новини

Актуальні інтер'єри

У розмові з нашим кореспондентом міністр закордонних справ Української РСР А. Зеленько, який виходив до складу офіційної делегації в Вашингтон, розкрив, що візит став одним з важливих кроків по реалізації положень Декларції про державний суверенітет і територіальну цілісність України у сфері дозвілених зносин.

— Своєю головною метою, — продовжував міністр, — ми бачили у нарощуванні зусиль до максимального розвитку українсько-українських відносин і наданню їм характеру сталого міждержавного співробітництва у різних галузях. Завдяки цьому візит став логічним продовженням минулорічних контактів між керівництвом України і Угорщини, прийнятих тодішнім керівництвом України і Угорщини, перемовин міністра закордонних справ обох країн.

Щого рахувався про переведення райніше дозвілених зносин у практичну площину, в наповненні двосторонніх українсько-українських відносин конкретним змістом.

Вважаю, що цієї мети досягнуто. Поближче хочу відзначити й те, що на цьому етапі ми з розумінням ставимося до формули, якої дотримуються керівництво Угорщини, про підтримання відносин як з центром, так і з республікою, що є визнанням реальностей, та, за висловом Президента А. Еошнати, відповідає в цілому розвитку європейського співробітництва.

Увагу угорської сторони було привернуто до розвитку внутрішньої ситуації в Україні. Ми підкреслювали, що виключаючи фактор ухвалення республікою ухвалити республікою є робота по реалізації положень Декларції про державний суверенітет України, що відноситься до створення історії українського народу. Розповідали також про практичні кроки по утвердженню суверенітету української держави, відкриті до співробітництва як з республікою майбутнього Союзу народів, так і з іншими державами. У зв'язку з цим підкреслювалося, що в цій роботі покладаємося на власні сили, але, звичайно, не виключаємо підтримку, якщо вона надається без попередніх умов, не шкідить нашим національним інтересам.

Ми виходили з того, що з огляду на територіальні, культурні, історичні, національні етнічні та інші фактори і бажання до розвитку всебічного співробітництва існують всі необхідні умови для налагодження безпосередніх українсько-українських відносин та створення механізму до реалізації кінцевого. Це відповідає інтересам українського, так і угорського народу.

Міністр відповів також на кілька запитань.

— Як ця правовий основи розвиваються українсько-українські відносини?

— Голова Верховної Ради України Л. Кравчук, наскільки я пам'ятаю, склався як поліморфований, задоволення, що зв'язки між нашими країнами базуватимуться як на досягнутих двосторонніх українсько-українських домовленостях, так і на вже існуючих законодавчих актах. Мається на увазі ініційні конституції України і Союзу РСР, документ про розмежування повноважень між Союзом РСР і суб'єктами федера-

Цією завершили офіційний візит Голови Верховної Ради Української РСР Л. Кравчука до Угорської Республіки, де він перебував на запрошення Президента Угорщини А. Еошнати.

Є всі підстави вважати, що візит пройшов успішно, дав значимий імпульс подальшому розвитку добросусідських відносин, які склалися між Україною і Угорщиною. Він продемонстрував єдність поглядів обох країн на важливість активізації взаємодії на безпосередньому співробітстві, підтвердив взаємний інтерес до П. розумових.

Огно результату, таким чином, є те, що закладено надійні основи двосторонніх українсько-українських відносин.

Щ. Тож діємо в рамках закону, враховуючи реальності. Але й від проголошених у Декларції про державний суверенітет України цілей та принципів не відмовляємося.

У ході цього візиту правовою основою наших відносин значно розширилася. Підписано низку важливих двосторонніх документів. Наголошуємо на них без перебільшення є Декларация про державний суверенітет і територіальну цілісність УРСР та Угорщини. Це означає переведення зв'язків між нашими країнами на якісно вищий щабель. Можливо, не випадково, що підписання цієї угоди Головою Верховної Ради України і Президентом Угорщини стало центральним політичною подією візиту.

— Про що ж йде мова у зазначеній Декларції?

— Підписання Декларції між Україною і Угорщиною відповідає і принципам Статуту ООН і положенням документів НБСЄ, висловлює згоду на необхідність будівництва нової Європи, сторони домовилися розв'язати і зміцнювати безпосередні двосторонні відносини, засновані на взаємодії двостороннього співробітництва в політичній, економічній, торговельно-культурній, науковій, культурній та інших галузях. В основі наших відносин лежать принципи суверенної рівності, економічної, культурної, територіальної цілісності, неутручання у внутрішні справи одна одної, поважання прав людини та основних свобод тощо. На таких засадах будуть відносини суверенних незалежних держав. І це варто відзначити особливо.

Логічним у цьому плані, на нашу думку, є й підтвердження сторонами намір встановити між собою дипломатичні, консульські і торговельні відносини на основі відповідних угод. Наближення до цього, планоується створити умови для того, щоб угорська консульська установа в Україні і українська консульська установа в Угорщині розпочали свою практичну діяльність.

Принципово значення має також те, що ще до цього візиту сторони уклали Договір про основні відносини між двома країнами, в основу якого було покладено положення цієї Декларції.

У контексті договірного оформлення двосторонніх відносин між УРСР і Угорщиною можна згадати й закладення підписання українсько-української консульської конвенції. Ці значення для нас полягає в тому, що вони безпосередньо регулюватимуть весь комплекс питань, пов'язаних із захистом в Угорщині прав та інтересів українських громадян, установах і юридичних осіб і громадян. Те ж саме, звичайно, стосується й угорських громадян в Україні. Таким чином, це підстава для обміну консульськими установами між двома держава-

ми. Особливо актуальним для України є зазначення цієї нововини й з огляду на широкі можливості республіки у сфері зовнішньоекономічних зносин.

— Свою наступну питання я б хотів пов'язати з темою економічного співробітництва між двома країнами.

— Так, без взаємодії співпраці в цій галузі політичної угоди, як накупи, «записки» і навіть — ширше — достроєння економічної кооперації, сильні підстави, вихід на ринки трьох країн стимулюють і прискорюють процес у політичній сфері, вимагають їх політичного, міжнародно-правового врегулювання.

Тож ми сильної важливості акційширої розбудови економічних зв'язків з угорськими партнерами. Саме цій галузі й посвятили торговельно-економічна угода між нашими країнами. Вона передбачає вжиття конкретних заходів щодо заміщення співробітництва у галузі промисловості, транспорту і зв'язку, сільського господарства, використання природних ресурсів, енергетики.

Дуже важливо, що сторони прагнуть будувати свої економічні стосунки на рівноправній основі, щоб якнайкраще інтегрувати їх до процесів світового ринкового господарства та його механізмів. У цьому зв'язку прядили в ході переговорів цієї проблематики Голова Верховної Ради України і Прем'єр-міністр Угорщини. Достигнуто принципової домовленості про те, що конкретна про робота окремих положень підписаної угоди почнеться вже на наступному році. Експерти обговорюватимуть на практичній формі цієї співпраці.

Хотів би окремо відзначити роль Державного міністра з питань оборонного комплексу і конвекції в УРСР, який був в справах, пов'язаних з угодою.

— Анатолію Мисеничову, думаю, ви погодитесь зі мною в тому, що він відігравав велику роль у встановленні в політичній, економічній, інших галузях громадського життя, між обома державами міжнародних угод і документах елементу суспільства — інтересам людини. Яким в доробок візиту ви направили, так би мовити, людський чини?

— Згоден, людина — то найвища цінність, а охорона і забезпечення прав однієї з найважливіших завдань цивілізованого суспільства. Україна стає на цей шлях. Тож маємо бути на рівні світової стандартизованості Статуту ООН, Загальної Декларції прав людини, Заключеного Акта наступних документів НБСЄ, інших міжнародних угод і документів у сфері прав людини.

Саме цим викладаю відповідь на питання Декларції про основи наших співробітництва в гуманітарній сфері між Україною і Угор-

щиною. Наші країни висловили співзвучні у тому, що розвиток гуманітарного співробітництва між ними, заснованого на засадах демократії і верховства закону, позав'язав людини і основних свобод, а також антива участь у цьому співробітництві окремих груп громадян та організацій сприятиме зміцненню правової держави і демократії.

Історично домовилися співпрацювати більш вільному пересуванню і нонтантам між їх громадянами, молодіжним, спортивним, студентським обміном, астановлено партнерських відносин між містами і областями тощо.

Практичним вивисом цього стало підписання цієї низки угод в галузі охорони здоров'я, освіти, спорту.

Не забуто й таного важливого аспекту, і саме — національні інтереси і національні меншості. Нам дуже приємно відзначити, що в Україні не існують проблеми громадян інших національностей і обмеження і компанію проживаючих етнічних груп.

Ми — за вільний розвиток культурної мови, релігії, історичних традицій українських громадян інших національностей в рамках єдиного народу України, єдиного подільної української держави.

Про основи і напрямки співробітництва у цій галузі йдеться у підписаній нами Декларції про забезпечення прав національних меншостей. В ній сторони ще раз підтвердили, що повста і сприяння здійсненню прав національних меншостей як невід'ємної частини загальнолюдських цінностей, є одним з основних факторів миру, справедливості, безпеки, стабільності і демократії. Ми вважаємо, що підписання цього документа є важливим внеском у створення нового гуманітарного простору об'єднаної Європи.

Особливо зауважу, що Угорщина схильно ставиться до наміру України брати безпосередню участь у загальноєвропейській інтеграції європейських структур.

Ми високо цінуємо цю позицію Угорщини і відночі й їй за допомогою.

— Що ж далі?

— Далі робити по наповненню всіх підписаних документів (а їх всього 10) повсякденний рекорд для однієї з країн для України, так і Угорщини) конкретним співробітництвом.

Питання регулюється контакти на високому політичному рівні. Голова Верховної Ради України запросив Президента А. Еошнату. Прем'єр-міністр П. Анталлі, інших керівників Угорщини здійснить офіційні візиту в Україну. Запрошення були з відкритим прийняттям.

Розвитку наших політичних відносин слугуватиме й візит в Україну міністра закордонних справ Угорщини Г. Сенексі, який має недовго відбутися.

Скажу відверто попереду часу, виснажена робота. Але лише вона й наша наполегливість є запорукою належного представлення національних інтересів України за кордоном і водночас задоволення інтересів народу України. Така робота здійснюватиметься як через дипломатичну форму, так і в двосторонній основі і підпорядковуватиметься загальному завданню — благополуччю людства.

Інтер'єр провів
Віктор ТАРАСЮК.

Президент СРСР М. Горбачов прибув до столиці Норвегії Осло для того, щоб прочитати Нобелівську лекцію та провести переговори з керівниками Норвегії, які за словами міністра закордонних справ країни, мають намір обговорити питання про радальські військові акції в Прибалтиці.

Сторони домовилися співпрацювати більш вільному пересуванню і нонтантам між їх громадянами, молодіжним, спортивним, студентським обміном, астановлено партнерських відносин між містами і областями тощо.

Практичним вивисом цього стало підписання цієї низки угод в галузі охорони здоров'я, освіти, спорту.

Не забуто й таного важливого аспекту, і саме — національні інтереси і національні меншості. Нам дуже приємно відзначити, що в Україні не існують проблеми громадян інших національностей і обмеження і компанію проживаючих етнічних груп.

Ми — за вільний розвиток культурної мови, релігії, історичних традицій українських громадян інших національностей в рамках єдиного народу України, єдиного подільної української держави.

Особливо зауважу, що Угорщина схильно ставиться до наміру України брати безпосередню участь у загальноєвропейській інтеграції європейських структур.

Ми високо цінуємо цю позицію Угорщини і відночі й їй за допомогою.

— Що ж далі?

— Далі робити по наповненню всіх підписаних документів (а їх всього 10) повсякденний рекорд для однієї з країн для України, так і Угорщини) конкретним співробітництвом.

Питання регулюється контакти на високому політичному рівні. Голова Верховної Ради України запросив Президента А. Еошнату. Прем'єр-міністр П. Анталлі, інших керівників Угорщини здійснить офіційні візиту в Україну. Запрошення були з відкритим прийняттям.

Розвитку наших політичних відносин слугуватиме й візит в Україну міністра закордонних справ Угорщини Г. Сенексі, який має недовго відбутися.

Скажу відверто попереду часу, виснажена робота. Але лише вона й наша наполегливість є запорукою належного представлення національних інтересів України за кордоном і водночас задоволення інтересів народу України. Така робота здійснюватиметься як через дипломатичну форму, так і в двосторонній основі і підпорядковуватиметься загальному завданню — благополуччю людства.

Інтер'єр провів
Віктор ТАРАСЮК.

Президент Алінуру Ш. Бенджамін оголосив у країні надзвичайний стан і прийняв відставку уряду, звернений до народу президент Бенджамін заявив, що намічені на 27 червня вибори відкладає на невизначений час. Він також повідомив, що новий уряд буде сформовано після консультацій з незалежними політичними партіями.

Увора в Мавританії розпочалася конференція з проблем безпеки в Тихоокеанському регіоні після закінчення «холодної війни». Її робота буде стосуватися предствленні 19 країн, зокрема СРСР, США, Китаю.

СЛОВО ЧИ ДІЛО?

Кажуть, що кожній людині на житті відпущено долену певну кількість слів: вживайся ї.

Але ми говоримо, говоримо, і все, здається, мало.

Однак певний сенс у цьому твердженні, очевидно, є. У всякому разі, для певних проміжків часу в історії людства воно справедале — епохи йдуть від нас у вічність разом зі словами, ними народженими.

Будь-яке слово — це, в принципі, зміст якоїсь справи, дії, вчинку. Коли цього немає, то воно девальгується, перетворюється на фантом, зависає у повітрі, авіаціюючи ностальгичний сум, тріпотіння спогадів, а то й легку роздратуваність.

Людство ж важало тому, що не тільки говорило, а ще щось і робило. Концентрувало увагу на чомусь конкретному, обирало його у найпростішу словесну оболонку і намагалось здійснити. Так, мабуть, і виникли слова — гранично спресовані віхи-дороговкази на нагістральному шляху.

Однак, повторюю, говорити і писати слова мало. Потрібні справи. Чи не тому, відмежовуючись від минулих десятиліть, ми так поспішно зафарбовуємо на щитах фресках будинків і плакатах «тарі знецінені бездіяльністю енергійні словосполучення про «світлу мету», «отілення рішень у життя», «виконання і перевищення планів і накреслень». Чіпляється за привиди — крокувати до безодні. Не тим шляхом пішли — не туди й вийшли...

«Недоверье к словам рождено недоверьем к делам», — сумно констатував поет-співач Андрій

Макаревич. Та не всі щого, очевидно, почули.

Усе, що ви тут бачите, сфотографовано в Полтаві та області в цьому році. Коментувати не буду, бо чомусь не віриться, що в окремо взятому місті можливе неможливе. Навже творці полтавської «ненагідної» азітації не розуміють, що чим більше пообіцяєш, тим більше доведеться виконувати?

Знаю одне: скільки не говори голодному «кобаса», ситишим він не стане. Життя таке. Теж, між іншим, не тільки слово. І так хочеться, щоб хоч що-небудь із запланованого для полтавців здійснювалось...

Володимир СКАЧКО.

Фото
Михайла ПЕРШИННА
Полтава Київ

ПРОДОВОЛЬСТВЕННУ ПРОГРАММУ - ВИПОЛНИМ!

ПЕКТІНОВА ЕПОПЕЯ

Бетонування «саркофага» — не вихід

На ліквідацію наслідків аварії на ЧАЕС вже витрачено мільйони робочого часу. Але, на жаль, протягом минулих років відступили на задній план деякі профілактичні заходи, спрямовані на збереження людського здоров'я. Причому ці заходи не потребують значних матеріальних ресурсів. Мова йде про масове використання так званих протекторів, що перешкоджають накопиченню радіонуклідів і важких металів в організмі людини.

Ефективність багатьох з них, особливо природного походження, відома фактично вже давно. Це стосується насамперед пектинів і пектинових продуктів, які мають властивість зв'язувати й виводити з організму як стабільні метали, так і радіонукліди металів. Тому виключають лише попити з пектином, а також і публікації в засобах масової інформації, в яких пектини відносять як неадекватні засоби лікування. Більш того, рекламуються і пропонується (дея закупівлі подібних продуктів і технологій) їх використання за рубежом.

Проглашається й інша неадекватна тенденція. Так, а одній з недавніх публікацій («Вісник Київ», № 21, 1991) порівнюється з чуми необхідність виробництва пектину. З легковажністю заявляється про те, що необхідно взагалі не треба будувати спеціальні заводи, адже пектини є в яблуках, і в абрикосах. Але, на жаль, безвпевнені загалом і розмови про пектини та про масову пектинопротекторну практику ніяк не вирішуються...

Звернімося до найкращих фактів. У тринадцятий рік чорнобильської катастрофи вчені-медики нашої республіки, використовуючи вітчизняні дослідження, розробили комплекс рекомендацій щодо профілактичного застосування пектинових речовин в умовах радіоактивного забруднення. Було видано спеціальну інструкцію, погоджену з Міністерством охорони здоров'я й затверджену Держгоспрохорою Міністерством Мінгосплану. Коопіювала УРСР. Але ні того року, ні в наступні роки керівники відповідальних відомств, які затверджували цей документ, рекомендації з використання пектину не реалізували.

Спроби авторів виданої інструкції розбудити ці відповідальні хоча б у наступні роки й повернутися до цього завдання — успіхом не увінчалися. Йена річ, медичний працівники, не маючи ні пектину, ні прав для органі-

зації громадського харчування в системі його задоволення, самі ж собі не змогли. Не вирішила її ні Державна комісія з надзвичайних ситуацій, очолювана В. Рогужинським, до якого особисто з депутатським запитом звернувся народний депутат СРСР Ю. Шербан, ні Київський міський комітет, до якого ми адресували спеціальне звернення.

У чому ж причина ситуації, що склалася? Може, відсутній необхідні постанови і програми? Ні, їх більше ніж достало. Міністерство охорони здоров'я СРСР затвердило робочий план виконання Державної союзна-республіканської програми заходів на 1990—1992 роки, спрямованих на ліквідацію наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, в якій було передбачено й виробництво пектину.

А, може, не вистачає перспективних розробок, немає спеціалістів і відповідних організацій, які практично змогли б розв'язати це питання? Зосім ні, якраз їх — не бракує.

Як уже зазначалося вище, саме на Україні було видано інструктивні матеріали щодо профілактичного застосування пектину, розроблені науковими колективами Київських інститутів гігієни праці і професійного здоров'я, Інституту гігієни харчування МОЗ УРСР. У 1990 році Інститут мікробіології АН УРСР разом з науковим колективом Всесоюзного НДІ гігієни і токсикології пестицидів, полімерів і пластичних мас, Інститутом технічної теплофізики, левківських досліджень, фізичної хімії АН УРСР, НВО «Спектр» розробили й видали «Методичні вказівки щодо використання зупинкуально-профілактичного метало пектинів і пектинових продуктів».

У результаті творчого співробітництва інших наукових колективів, зокрема Київського технологічного Інституту харчової промисловості, Всесоюзного науково-дослідного центру радіаційної медицини, Київського НДІ педіатрії, акушерства й гінекології, також НВО «Гарп» видано комплексний пектиновітамінний препарат, дослідна партія якого вже вироблена однією з харчових підприємств в Одесі.

Співробітникам НДУ ім. Н. Т. Шевченка рекоменда-

но новий композиційний препарат, що вміщує одночасно з пектином високоактивні вітамінні комплекси. Вони добре зарекомендували себе як ефективний сорбент для сорбції і виведення з організму токсичних речовин. Технологію його виробництва з вітчизняної сировини розробили у відділенні сорбції Інституту загальної та неорганічної хімії АН УРСР під керівництвом члена кореспондента АН УРСР В. Стрілка.

Не так давно утворена і почала функціонувати асоціація «Пектін», яка, не ламаючи діючих сьогодніх актів, не потребує додаткових централізованих капіталовкладень, прийняла на себе вирішення науково-технічних завдань та інших питань щодо виробництва пектинових екстрактів, пектину і продукції на його основі, а також підготовку кадрів.

Отже, несподіваною, очевидно, що кардинальне розв'язання проблеми — негаче запровадження як експлуатації пектинових екстрактів, так і технологій. Але в нашої республіки вже питання до чого часу не вирішено, в численні заклади і на різних рівнях ліній констатують цей факт. Освіта на величезний надрід, проведений у Києві асоціацією «Пектін» існуюча ситуація з масовим виробництвом пектину офіційно вважалась, як критична. І це незважаючи на те, що в Росії УРСР № 228, виданого ще торік, передбачає забезпечення випуску спеціальних продуктів харчування з радіопротекторами й сорбентами для повного задоволення потреб населення, яке проживає в радіоактивно забруднених територіях.

Ось лише один приклад. У Гайсині на базі колишнього спороброду ще давніше тому було розпочато освоєння виробництва пектину з корювних буряків, сухого бурякового м'якоти, яблучних відходів, та інших відходів сільгоспиривання. На розробку було затрачено близько п'яти мільйонів карбованців. Але після випуску дослідної партії пектину завод не тільки не вийшов на проектну потужність (150 тонн у рік), а і після цього припинив виробництво пектину. З перебачення, що спиртзавод взагалі повернувся до випуску спиртопродукції продукції.

Вихід із складної ситуації, на наш погляд, у новій технології, запропонованій асоціацією «Пектін», яка передбачає на кількох підприємствах країни. Ця технологія не потребує нового обладнання, може бути здійснена на вітчизняних установках діючих харчових виробництв, у тому числі й на цукрових заводах, яких на Україні близько 100.

Іск ТРАХТЕНБЕРГ, завідувач лабораторією Київського НДІ гігієни праці та професійного здоров'я, головний спеціаліст з профілактичної токсикології МОЗ УРСР, професор, доктор медичних наук. Павло ДЕМЧЕНКО, завідувач лабораторією композиційних матеріалів Київського факультету Київського державного університету, кандидат хімічних наук.

Як садились акалі читачів! Поки, дола зрубилового чет-вертого червоного Чорнобильського АЕС не пересте непокої-ти людей. Особливо багато зупинити викликло існує публікації в нашій газеті (Голос України за 30 травня с. р.) матеріялу під назвою «Атомний монстр який дріждє». Сьогодні друкуємо матерію, але без кореспондентів газети виступи Чорнобильський доктор головно-мінералогічних наук професор В. КОПЕЙКИН.

— Валерію Олександровичу, як ви ставитеся до пропозиції щодо подальшої далі саркофага?

— Чорнобильську я тому стіною побудовано в буваль-ному розумінні слова не піску, адже вона стоїть у заплаві річки Прип'ять, де дуже ко-рінний порід. Коли будували АЕС, то рівень ґрунтових вод у м'яких сідлових будови був значно нижчим, ніж тепер. Причини в тому, що після аварії навколо саркофага було збудовано відому всім стіну в ґрунті для затримання радіоактивних вод, в тому числі через порушення функціонування нових інших магістральних систем. Мніні ґрунти під стіною завоювали і за класифікацією перешли в другий категорії в третю.

— І що ж буде далі?

— Те, що ґрунти під стіною, в тому числі й під зруби-ними четвертим червоного пектином, які мають величез-ний надрід. Це водосміс-ні ґрунти, які ведуть себе при різних навантаженнях, з і-значною масою та об'ємом за-вжди, ніж ті ґрунти, що мі-стять малу кількість води.

Тепер уявімо собі, що роз-вал блоку заливається бето-ном. Вага цього монументу бу-де величезною і займатиме-ться він не десятком метрів. По-ведінка ґрунту під впливом те-го величезного тиску абсо-лютно передбачувана. Може-ть, саркофаг і дійсно не бу-де залитим, і через це один бік його прогнеться значно глибше, ніж інший. Виснаго-дом цього саркофага, пере-вернувшись — і відбувається збільшення залишків коли-шнього атомного резервуару. Крім цього може розвинути і до-дому третій червонок ЧАЕС.

Далі. Ми знаємо, що під саркофагом злізався дуже багато радіоактивної водою. Куди вона піде? А як розподі-люється бетон і саркофаг? Як ко-фозити? Як виконувати техніч-но це зваження, щоб не за-лишилось пустої? І тільки рух-ні маси, які будуть так чи інак-ше безрозграти, атриве великої кількості людських життів. А як розкрити це чудовисько після того, коли його залишки ба-гато? Висновок, що зупинити більше, ніж відповідало.

Але є ще й науковий аспект цього явища. Це — унікальний об'єкт. Вивчення його тре-бе продовжувати, і вивчення тут діє і досвід — неочікуваний, тут бу-дуть і затриві виправдані. То чому ж виступають органи промисловості, які звичайно будують бетоном? Мабуть, це приск-рени спосіб сковати кінці в во-ду.

— Що ви маєте на увазі?

— У 1986 році керівництво Міністерством та Академія на-уки СРСР подали в МАГАТЕ до-повідь, до було сказано, що з аварійного блоку викинуто 3,5 відсотка ланів. А за нашими даними який був викинуто бі-льшим. З геологічної точки з-ру температура вибуху була небагато вищою, ніж офіційна

цифра — дві тисячі градусів. Про це садились неважко су-то рутинських часток, конденса-ційних часток цирконію. І ця ви-сока температура приймає для атомних того, що кім-вірність некоректно ядерно-реакції при високій температу-рі значно більша, ніж при ни-зкій. А тому треба з'ясувати, що викинуто не 3,5 відсотка ядерного палива, в разі у-дослідження. А це вже зніме-но картку аварії і бетагера-зово збільшує ступінь ризику, якого вже завдало населення і зазаво в майбутньому.

З точки зору геолога я по-стоюю у мене немає апаже-ності в рівномірному осіданні величезного і неймовірно ва-жкого кубу бетону, в який про-кладається гідротриві сарко-фага. Незрозуміло теж, бу-де з ґрунтовою водою і як во-не реагуватиме на такар! А за здійсненням контролю за на-вколишніми точками розрізів, так званих показувачів, асери-дів бетону? Я підтримують ці фі-зики, які мають, інформації, що-ляти майбутню аварію, інфор-мацію цього пекельного саркофага, — напружувати. Мало особис-ти точки зору покляв в тому, що треба утримувати від буд-яких непрофесійних кроків і скоросилити рішення.

— Тобто нічого не робити! А що ж тоді буде із саркофа-гом, адже його стіни почина-ють руйнуватися!

— Так, вони лущаться і трі-скаються. Очевидно, треба з-вести величезно скільки наві-тербудів об'єкту, яке мо-же б зберігати радіоактивний пил в разі обвалівня який-небудь конструкції. Але зберігати, хоч і тріскаючи, лабораторію для майбутніх дослідників. Сгодо-дні ми можемо покласти. Але прикладу того буди, з'яв-ляється нові ідеї і прийняти вірні рішення. А поки що тре-ба проводити дослідження і вивчати наслідки, які личи-ся нам після аварії. Це по-трібно для того, щоб подібне трагедія не повторилась в май-бутньому. Але, на жаль, зру-било більше до саркофага не допускають і досі.

— Чому! Переживаю, за іскі здрозів!

— Дуже, причому тут во-но. Дехто побоюється, що і-нші із своєю високоякісною апаратурою дуже швидко одер-жати все приховано не само-ї інформації про справжні причини і реальні наслідки ав-арії.

— Але ж готовий хоч зо-лодобу з ізоляцією працювати в атомно радіоактивному пеклі! Мені здається, що, крім неши-учених, туді ніхто не поїде.

— Гадаю, що серед заруби-чних учених обов'язково зна-йдуться такі, що буде готові поїти в саркофаг. Але їх, звичайно, буде не так багато, як наших.

Інтерв'ю взяв Юрій ДРОНІКЕВЧУК, кореспондент газети «Вісник» Черногобиль.

Фото Олександра ГЛЯДЦОВА.

Ця фотографія зроблено у селі Мали Миколи Неродичського району за Житомирської області. Там радіоактивні пил радіоактив-ного селі села Софія Степанівна Кидратенко зникла після те-пер тут одне... Катень 1991 року.

ідуючих міським бюрократом» (Дніпропетровськ).

Рубцович Ш. 1887—Член партії з 1906-го, один революційного руху в Півдні Росії. Помер в Києві. Репресований у 1937. Реабілітований посмертно 1957-му.

Рубцовой Степан Анатолійч. (Сніжидельський). 1906—1937. Забудовував відділом культурної газети «Серп». Заарештований 1936-му.

Ткаченко Савва Дмитрович. 1900—1937. Забудовував у дом культури газети «Волынська правда».

Цибунов Володимир Володимирович. 1904—1937. Ліцарик газети «Зоря» (Дніпропетровськ).

Намалі сумніви, що цей репресований — являв дещо з «політичних» і «культурно-журналістських» імен, над якими було занесено злодійський стелістський репресій.

АЛЕКС. КОЛЕСНИК

ПОЧНЕМО з оголошення, що з'явилося в газеті «Вечірній Київ». Ось воно:

«ВАВІЛОН»

АКТ 1.

[illegible]

ОГОЛОШЕННЯ бу-
ло кадреновако га-
зетою «Вечірній
Київ» 3 нвїтна
1991 року на тре-
тій сторінці. Сторінка, як ми
переконаємось далі, теж має
значення і відіграє неабияку
роль.

Не помилимося сказавши

[illegible]

винити видання «Пісня кінокраєва», а з того ж часу благословини на редагування майно культурно (тобто без цін) у сім'ї вивчили в коридор Республіканського будинку кінематографістів. Інтелектуальні каткування при цьому на «галасливий мамі»: «Пісня «Новина» — то є добра новина». Ну, а що сам РБК свого часу збудував на журналістських прибутках — майже з цього моральні дилеми: а у нас не капіталізм», промовити «Пісня кінокраєва».

Проникнувши, приїхши на право — а в кінматнах мають сидіти комісари. Точніше: колишній комісар контрпропаганди С. Тойма (як же С. Kivirinta) демонструє античарівні естетичний жанс, облякуючи імпортованим шпалерним вілласу (квітчасті) розмістимо. Ну, думаю, дещо менше поведуть у каїнів. І сповідаї.

тепер, так і тоді члени ки-
шої Спілки не могли пох-
дитися високорентабельни-
ми фільмами. Гроші поби-
рали позичити в Раднарко-
му, але грошей не було. По-
ки що пропанданк радянсь-
кого. Але дати просто та-
ка «спасибі» не хотіло.
Вимагало надійної зоста-
ви. Такого опинився журнал «Б

згини кінокарнара, з усім його
сталізм, чотирнадцятьма заломом,
і сталізм прибутком. Вибір бу-
до зроблено, але... журнал
Спілці не належав. Після
тривалих переговорів, вагань,
обличчя, напевно, було
визначено, була введена в ді-
яльність 1970 року «Новини кі-
нокарнара» виходять уже як
«шомскачичний критико-публі-
цистичний кінокарнарний жур-
нал». Орган Комітету при
Міністерстві Культури і
Мистецтв УРСР і Спілці кінемато-
графістів України. Це і да-
ло змогу Спілці на законній
підставі переначувати гроші
з Києва до Москви і в такій
формі покривати витрати
«шомскачичного» зодвиження Бу-
динько кіно. Забігаючи напе-
ред, скажемо: половину при-
бутку від «Новин» Спілка і-
доді передає до Москви. І це

Але тоді, в подяку за фінансову допомогу, яної надав Спілка журнал «Новини кіноекрана», Яому спеціально запросували «персональні місце» в Будинку кіно — ціле крило на четвертому (найзручнішому, якщо правда) поверсі. Позаяк ніхто з нікого не дотримув своїх обіцянок, майже половину крила вразі було відібрано під усілякі спілчанські і неспілчанські служби. Тан вон сиділося з самого початку. І редакція задовольнилася сім'ю кімнатами: фактич-

[illegible]

Але то ще не вся біда. Найбільше лихо полягало тому, що всі три десятиліття обсяг і вигляд «Новин ніноскрани», попри всю їхню економічність і ефективність антрохи ке змінювались журнал виходив на 16 сторінок (тобто, як «додаток до журналу»).

Необхідність, значно збільшити обсяг «Новки київської» (шо наймале підвотіти викинула з потреб самого життя). І це питання редакції надмірно порушувало перед секретаріатом Спілки кінематографістів України, де тільки збільшити, а й поглибити «Новки київської» на, а також утвердити новий український журнал тільки «Іскусство кино». Нагадаємо, що для цього не потрібні були додаткові витрати «Новки», і другий (гіпотетичний) журнал можна було б видавати як вказані вище заробити колективом «Новки київської» коштів.

Але коли про це заходив мова на секретаріаті Спілки неодмінно здійснювався галас: «Ви хочете всі каші гроші собі забрати!». Чому «їхні» і чому «собі»? Адже йшлося про видання, що так чи інакше належатиме Спілці кінорежисерів України, а не кінорежисерів працюючих на Спілці. Умовляти господарів стан-

вища, які раптом відчувли
сман кріпосного володіння і
збагнули незалперечні його
преваги, було марною спра-
вою. Тож будь-які перего-
вори закінчувались, як прави-
ло, тіллями роздратуванням і
ослабленням

Поступово виявилася суть проблеми: Спілка кінематографістів (в особі секретаря) запретила цілковито владі над журналом. Але ж преса має все-таки бути незалежною, бодало умовно, а проте незалежності, ніким не захищено: по руках і ногах. Очевидно, такий статус кво найближче відповідав баченню про демократію і гласність. І, мабуть, це занепокоїло секретаріат, ту його частину, яка ніяк «правити бад». І вона під галас псев-

Леонід

НА

доперебудовних гасел і програм вирішила скористатися нагодою і потоптатися по тому, що не було ще потоптано і знищене до решти.

[illegible]

Спілка кінематографістів України у теперішньому вигляді не дуже шанує українську мову, алегру та культуру, не дотримується отож і розвинений ряд-години, який несподівано і неохоче радіє з приклички, а не обов'язку. Цього маємо доволі доказів. Але що і кому доводити, кому переконувати, щоб це було не так, інше, то й ситуація з українськими кінематографом виглядала б зовсім по-іншому. Соєрність моменту вкрай у тому і полягає, що дехто з тих, хто виступає сьогодні в образі натхненних будівничих української культури, насправді є послідовними прайдикинами. Ось хто ніко-

ли не розгублюється, не
атрачає самовладання. За
будь-яких умов, за всіляких
обставин кронують вони по-
переду колонн, впевнено стис-
каючи древо прапора. Ну, а
позаяк умови й епохи зміню-
ються — змінюються й
прапори в їхніх тавердих ру-
ках

Ще три десятиліття тому на Україні функціонували три студії художніх фільмів — Ялтиська, Одеська і Київська. Ялтиську непомітно якось, без зайвого галасу, передали у розпорядження Московської кіностудії імені М. Горького, і тепер повернути її в лоно українства, лобнєв, нереально. Щодо студії Одеської, то її (за підказками і квазікавалієрськими цитуваннями) надійшло роз-

ЧЕРЕВАТЕНКО .

M I

no facts

дерля на шматки і продали по частинах за кордою. Троє крапче справи стоять на кінофестілі імені О. Довженка, але хіба що відносно крапче. І туди, не сумнівай-
теся, докотилися бруднувата хвиля українофобства і націоналістичної кетерпільності. Деукраїнізація українського кіно стала суцільним фактом, від якого нікуди не поді-
нешся, і на якого звернуло

«Денационалізація — це перепиш крадік на шляху денационалізації!», — крикнув смертник, звертаючи режисера О. Муратова. — У країнах (цивілізованих країнах), у яких власність цілком приналежить державі, націоналізм, панаціоналізм, націоналістична культура займається державою, яка всіма засобами захищає її, не дає загинути у бурхливих хвилях ринку. А у нас, де ринковий дух уже переміг, перше, що було зроблено, це комерціалізувати не саму культуру! Це комерціалізували! Усе практично залишилося в зруйнованому, але у плановому господарстві, але безбазисне, ідейне крикує в «жолті ринку! Господи! Та коли ж скінчаться ці бешкетства!..» («Молодість країни»).

Отже, замість відродження українського духу в українському кіно, замість того

щоб відновити
принципи «друз
перелицювали
кігмо на кіно У
гірлаємо шост
тигленне: ста
кіно дедалі. І
ція. Що б це
буть, одне з
перубдова, а
рався контигн
няків.

Ось вам —
шкіці до портр
Спілкан Влади
Новітній, ска
райської дед
ляційній фав
пам'яті жорст
кінцителя вс
ським звється
Престрашні
українського
націоналізму.
рець вірнопід
мів, од яких
дівляє кавіт
паратрапачні
діяють ці ч

ME

Не будемо
саме цей твор
мів «перебуд
найперших,
шов з лав Н
начепи на
киткий прап
лив республ
моріал», чай
Велкий Рад

волі закрда-
чи не всі та-
що це за «М
за Рух, який
можуть заір-
рваляє він.
Силці кікем
райні, ставш
кшталд ідео-
Це він перш
гу видавати
«екра» дво-
безперечно,
було б і зба-
лад, бивати
ма мовам
російською
Можна. Але
підшукати
хлєдз, зблє-
пкты фокд з
звіско, гоко-
нагадування
кові витрат
секретарату
сказати бур-
тарлат слова
хтлго.

Леонід ЧЕРЕВАТЕНКО .

дерля на шматки і продали на місціних за кордою. Тро-

килько до української культури, до українського нікіо (як до невідомішої частини української культури) зокрема. Національний склад тут відірвався поза сумнівом, значення, так же більше значення має моральний рівень подібних «майстрів культури». Не забуваючи і не забувши, а унікальність національного підґрунтя слід по собі завжди розуміти, відрозділювати, відрізати.

поляки, грузини, вірмени, євреї, але нерідко недобрий слід залишали так звані «етнічні українці», українці за походженням, та не за переконаннями.

Спілка кінематографістів України у теперішньому її варіанті не дуже шанує українську мову. Алегору, культуру, не дуже її любить, отож і розвиває вкрай неохоче. Вкрай неохоче, іноді неохоче. Радше прокидає, ніж обов'язку. Цього масно доволі доказів. Але що і кому доводити, кому переконувати? Іван (цивілізований крайна), але власність цілком приватна, літаними націоналізму культури займається держава, але всіма засобами захищає її, не дає загнати у бурхливих хвилях ринку. Але у нас де ринком є тільки на папері, перше, що було зроблено, це комерціалізація не саме культури! Це комерціалізація! Це практично жод-

шлось в зруйнованому, але у плановому господарстві, і це беззахисність. Ідеалізм кинуто в «жовті ринку!» Господи! Та коли ж скінчиться це безжельє...» («Молоді України», 4 квітня 1991 р.).

Отже, замість вільдронізму українського козака в українськомую кіно, замість того

усім його
агадом і
Вибір бу-
журнал
Після
в, вагань
домов-
ута: з счи-
ні кино-
уже як
кино-публі-
аний жур-
по кіне-
Мініст-
кінемато-
Це і да-
законний
гроші
і в такий
орг — Ту-
чи напе-
при-
Спілка і
кви, і це
та злид-

вища, які раптом відчули смак кріпосного володіння і збагнули незаперечні його переваги, було марною справою. Тож будь-які переговори закінчувались, як правило, тільки роздратуванням і озлобленням.

Поступово виявилася суть проблеми: Спілка кінематографістів (в особі секретаріату) запрагла цілковитої влади над журналом. Але ж преса має все-таки бути незалежною, бодай умовно, а проте незалежною, ніким не зв'язаною по руках і ногах. Очевидно, такий, статус-кво найбільш відповідав би уявленню про демократію і гласність. І, мабуть, це занепокоїло секретаріат, ту його частину, яка нині «править бал». І вона під галас псев-

ли не розгублюється, не втрачає самовладання. За будь-яких умов, за всіляких обставин крокують вони попереду колони, впевнено стискаючи древко прапора. Ну, а позаак умови й епохи змінюються — змінюються й прапори в їхніх твердих руках.

Ще три десятиліття тому на Україні функціонували три студії художніх фільмів — Ялтинська, Одеська і Київська. Ялтинську непомітно якось, без зайвого галасу, передали у розпорядження Московської кіностудії імені М. Горького. І тепер повернути її в лоно українства, либонь, не реально. Щодо студії Одеської, то її (за підказками і вказівками з центру) швиденько роз-

щоб відновити все те, що понищили «друзі Народу», яні перелицювали українське кіно на кіно України, спостерігаємо щось абсолютно протилежне: стан українського кіно дедалі... не поліпшується. Що б це означало? Мабуть, одне з двох: або не та перебудова, або не той підбір ався контингент перебудовників.

Ось вам — не портрет, а шкід до портрета секретаря Спілки Владлена Кузнецова. Новітній, сназати б, діяч української демократії. Колишній фаворит недоброї пам'яті жорстокого ідейного нищителя всього, що українським зветься, Б. Маланчука. Пристрасний борець проти українського буржуазного націоналізму. Палкий творець вірогіданських фільмів, од яких зничено нривились навіть до всього звиклі партапаратники. Якщо пере-глянути п'ятдесят років кіно-

Як виявлялось, у секретаріаті був свій стратегічний задум, настільки ж ясний, наскільки дерзновенний. Вони теж були «за» журнал, але зовсім-зовсім інший. Про це було заявлено відкритим текстом: «Ви в такій якості нас не влаштуєте». Водночас пролунали нахвалання розігнати незручну, неслухняну редакцію і натомість набрати «нову команду». План, поза сумнівом, зухвалый: цих за борт, «в набезавшую волну», а тих — на весла! Просто, як усе геніальне, хоча й незаконне. Липалося хіба що підшукати формальний привід, бодай якусь підставу. Привід зрештою знайшли: невиконання вимоги, згідно з якою журнал мав би остаточно і назавжди підпорядкуватися виключно Спілці, обернутися на її власність.

Хтось мудрий додумався у секретаріаті до начебто безпрограшної акції: позбавити «Новини кіноекрана» паперового забезпечення. Передатн наявний папір двомовному «Вавилону», а українськомовні «Новини» залишити непризвольще. Ну, а без паперу вони мали б померти смертю начебто природною. Втім, хвацький задум суперечив нормам юридичного права: папір виділяється не на організацію, а на передплатників. Оскільки ж вони передплатники, відомі їм «Новини», а не «Вавилон», не відомий поки що нікому, то... Але новоросистий секретаріат закусив вуздця, неухильно рухаючись у наміченому напрямку. Було віддано кілька розпоряджень, які мали заважати і перешкоджати нормальному виробничому процесові. Про це навіть говорити непростойно. Скажемо тільки, що «Новини кіноекрана» про-

А витібно цим, хто ук-творить і хто го благо, а чатим, хто, виступи імені, захо-во наживатися вати свої ділячво нищити і роукраїнське. «Спільн кінематографіст раїнн і РБК влеспрямовано неухильно, раїн «Вавілон» жити не ресто-безпосередньо прикриттям приємництва і чості провадкладна дегумамасовішого зздійснюється втталізація» н його духовне Відбувається н-рите одурманюи-них людей, нас-ді. Вже й д-колись урочист-прем'єри почал-сектантські ра-намп'їв, про п-мосексуалістів-про гангстерів, мафіози... Там 60-х років храм мистецтва, ретяше скидає-теп і торжнще, творюється на-раше на східні безцеремонний, небезпечний.

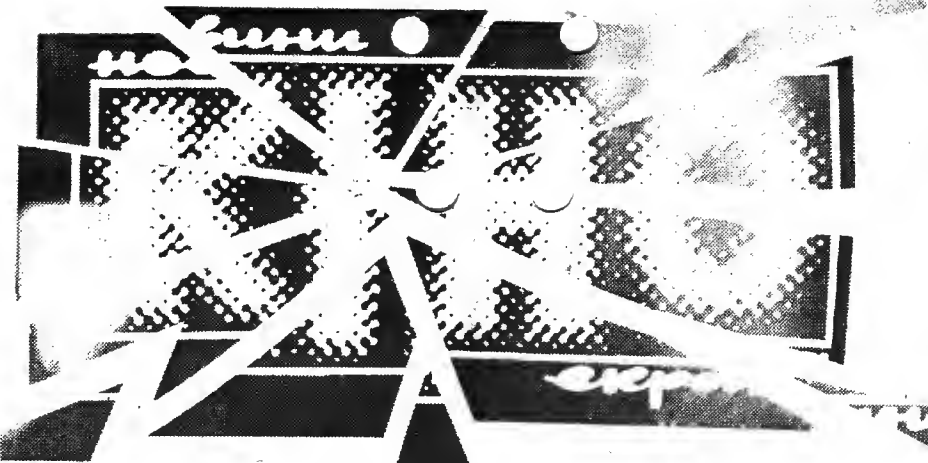
Леонід ЧЕРЕВАТЕНКО

НАМ І НЕ СНИЛОСЬ!

доперебудовних гасел і програм вирішила скористатися нагодою і потоптати по тому, що не було ще потоптано і знищене до решти.

ЩОБ УПОВНІ зрозуміти, про що піде мова, треба знати, що відбувалося протягом останніх десятиліть із Спілкою кінематографістів України. А відбувалося і відбулося те, що й з усією українською культурою, хіба що в більш спотворених формах — селекція. Перманентна протиприродна акція, коли свідомо ліквідували одних і так само свідомо залишали жити й діяти інших. І це тривало багато років підряд. Наслідком цілеспрямованої деукраїнізації стала Спілка, що певною мірою складається з людей, явно не байдужих (наставлених неприхильно) до української культури, до українського кіно (як до невід'ємної частини української культури) зокрема. Національний склад тут відіграв, поза сумнівом, значення, та ще більше значення має моральний рівень подібних «майстрів культури». Не забуваємо і не забудемо: в українському кінематографі добрий слід по собі залишили росіяни, білоруси, поляки, грузини, вірмени, євреї, але нерідко недобрий слід залишали так звані «етнічні українці», українці за походженням, та не за переконаннями.

Спілка кінематографістів України у теперішньому її варіанті не дуже шанує українську мову, літературу, культуру, не дуже їх любить, отож і розвиває вряди-годи, вкрай непослідовно і неохоче. Радше з принику, аніж з обов'язку. Цьому маємо доволі доказів. Але що і кому доводити, кого переконувати: коли б це було не так, інакше, то й ситуація з українським кінематографом виглядала б зовсім по-іншому. Своєрідність моменту якраз у тому і полягає, що дехто з тих, що виступають сьогодні в образі іатхненних будівничих української культури, насправді є послідовними її руйнівниками. Ось хто ніко-

дерли на шматки і продали по частинах за кордон. Трохи краще справи стоять на кіностудії імені О. Довженка, але хіба що відносно краще. І туди, не сумнівайтесь, докотилася бруднувата хвиля українофобства і національної нетерпимості. Деукраїнізація українського кіно стала сумним фактом, від якого нікуди не подінешся, і на нього звернуло увагу багато людей.

«Денаціоналізація — це перший крок на шляху деукраїнізації, до духовної смерті, — твердить режисер О. Муратов. — У країнах (цивілізованих країнах), у яких власність цілком приватна, питаннями національної культури займається держава, яка всіма засобами захищає її, не дає загинути у бурхливих хвилях ринку. А у нас, де ринок існує тільки на папері, перше, що було зроблено, це комерціалізація самої культури! Це конгеніально! Усе практично залишилося в зруйнованому, але у плановому господарстві, а все беззахисне, тендітне кинуте в «жиль ринку! Господи! Та коли ж скінчиться це божевільля...» («Молодь України», 4 квітня 1991 р.).

Отже, замість відродження українського духу в українському кіно, замість того,

інвективи і кінопанегіричн. вималюється коло: картина остання пристосованість і лакейства.

Не будемо дивуватися, що саме цей творець і борець зумів «перебудуватися» серед найперших. Терміново вишшов з лав КПРС, терміново начепис на груди жовто-блакитний прапорець, співочлив республіканський «Меморіал», майже прописався у Великій Раді Руху. Мимоволі закрадається підозра: чи не всі там, бува, очкі? І що це за «Меморіал», що це за Рух, якщо такі діяти там можуть заправляти?... Заправляє він, до речі, й у Спілці кінематографістів України, ставши чимось на кшталт ідеолога чи оратора. Це він перший висунув вимогу видавати «Новини кіноекрана» двома мовами, ідея, безперечно, цінна, її можна було б і збагатити: наприклад, видавати журнал трьома мовами — українською, російською й англійською. Можна. Але для цього треба підшукати відповідних фахівців, збільшити штат, збільшити фонд зарплати, ну, і звісно, гонорар. Втім, саме нагадування про якісь додаткові витрати викликало в секретаріаті реакцію: мало сказати бурхливу: тут секретаріат стояв насмерть, непохитно.

ПРОТЕ колектив редакції прийняв рішення і далі залишатися спільним органом Міністерства культури УРСР та Спілки кінематографістів України. Це викликало мало не землетрус. Але чому? Адже в такий спосіб збережено було б лише існуючий статус-кво, не більше! На ці аргументи один з високовчених секретарів Спілки знавчавно кинув: «Це все історія, і нас не обходить!». Справді, що він Гекубі, що йому Гекуба? Що для нього сумління і гідність? Анічого, звук порожній, химера. Секретаріат, роздягаючи «Новини кіноекрана» до нитки, відмовився навіть оплатити реєстрацію журналу, надіславши предивну заяву в Держкомвидав УРСР. Розповідати про це можна довго. В результаті всіх ігор співзасновниками «Новини кіноекрана» стали Міністерство культури УРСР і трудовий колектив редакції.

Та незалежність виявилася примарною. Секретаріат погодився відпустити «Новини» на волю... але як поміщик надокучливих кріпаків: без землі, без реманенту, без вихідної допомоги... Ідуть собі з Богом — але голі, босі і простоволосі! На всі чотири сторони! Гуляйте, радійте, а ми на ваших кістках організуємо новий журнал! І назвемо його «Вавілон»!

доводять виходити заводи ентузіазму редакції. Секретаріат же робив усе, щоб на світ з'явився ними запланований «Вавілон» на чолі з абсолютно не знайомим у світі кіно чи то редактором, чи то менеджером С. Тоймою.

Отак і з'явився, наче з піни морської, двомовний (практично — за нинішньої ситуації — одномовний) «Вавілон». Який одразу — і тут з боку Спілки жодних заперечень — має бути удвічі грубший за «Новини кіноекрана». До того ж під орудою С. Тойми (С. Кічигіна) виходитиме ще й журнал «серйозний» обсягом 10 друкованих аркушів. Чи така вже щира любов до десятої музи керує С. Тоймою (С. Кічигіном)? Найімовірніше, йому байдуже, який журнал видавати — кінологічний, кінематографічний чи гінекологічний. І загалом — у цій історії найцікавіший не сам С. Тойма (С. Кічигін): якраз він тут не головна діява (діюча) особа, а тільки руки, якими загрибають жар. І не так воно й неймовірно врахувати тnx, хто стоїть за його спином і хто ним кермує. Хто звелів йому перетворитися на київського Мердока, під шум і галас плюралістично-демократичний наказав прибирати до рук засоби масової інформації, передусім пресу.

Нашо київському Мердоку ця морока? Використовуватимуть вони завойовану пресу (а далі радіо, телебачення, кіномережу) лише для реклами й шлюбних оголошень, дуплячин з клієнтів суми, які спадають на думку, — та й годі! Ну, а коли вони на цьому не зупиняться, коли на наших очах вони «законно» прибирають до рук, щоб на власний розсуд і у власних інтересах розпоряджатися привласненою інформацією, маніпулювати масовою свідомістю? Найпевніше, так воно і є, досить з нас легенд про немеркантильних добродійників.

Виникає традиційне запитання: кому це вигідно? В українському, приміром, кінематографі?

Одурхотворенні божественних а-витіснати на за-ші персонажі. Будинку кіно ст-напомовані в-вальних залах яскраво нафарб-висто зодягнуті ці напівсвіту. П-ми і до рідних радянського ка-його найбруталь-вах!

Але що за де-що за гласність кають, якщо ви-пресові концерни-ти, якщо аж ст-журналів зосере-одних руках? Чи-ціпці відізняєть-ж такі тоталіта-засудженого?

У СЕ-немов у-кому з-подіва-втім, я-ти можна це-нальотницький-з одеського Молд-ком чинні. Приходить і служба, а служ-ти Спілці гроші-трех кімнат ге-кидуване. Повик-столи, стільці, а-листі, друкарсь-навіть телефоні-повикидали на к-мало засвідчит-нові казів, спра-доказ цього на д-но було амбарни-загалом прикм-орієнтовуючись на-кі» звичай, С. Т-чигін) свою діяль-войованій терито-з того, що насам-нові забори і за-ну, образ Бені Н-спокою сучасним-дувачам і послід-дурно ж стільки-постановок, стіль-цій у переборщ-

те, що по-
роду, ні
українсь-
ати, спос-
олопо про-
українсь-
олішуват-
ало? Ма-
або не та-
той під-
перевдо-
портрет, а
секретари
Кузнецова,
б, дич у-
крат. Ко-
недобор
цього
ного украї-
надукачу,
реша про-
уруванню
ний та
твоїх філь-
мів, і
ного звикл
ищо пере-
ніс ціно

Як виявилось, у секретаріаті був свій стратегічний замах, настільки ж жорсткий, наскільки дерзкий. Вони теж били «за» журнал, але зовсім зовсім іншим, але це було завдання відкрити текстом: «Він в такій якості нас не влаштує». Водочас прокурили наважливі реалізації неурочу, неслухняку редакцію і на-томість набрати «нову команду». План, поза сумнівом, зухвалий: цих за-борт, «в набежавшу воду», а тих — на неліт! Про-сто, як усе тежальне, хоча і беззастовице. Літалося хіба що підшукати формальний привід, бодай якусь підставу. Привід зрештою знайшли: не виконали вимоги, заголо з якого журналу має бути обов'язково і назавжди підпорядкованіся виключно Спілці, обер-нутися на її власність.

Хтось мудрий додумався у секретаріаті до такого безпрограшного акту: пообавити «Новини кінокраїни» дерзкого забезпечення. Передати наляканий папір доомовному «Вавилону», а українським «Новинам» зашукати налякуче волице. Ну, а без паперу вони мали б померти смертю начебто прикроую. Їм, хазяїм, задуу сумішчів кормом юридичного права-підвильдіння не на орга-нізації, а на передлатинні. Освілені ж вимі заляну-вали відомі їм «Новини», а не «Вавилон», не відомий по-ни що нікому, то... Але но-визмів секретаріат заку-чив аудіа, неухильно зму-снював у наміченому напрямку. Було віддано кілька розпо-ряджень, які мали зважати і перешкодити нормальному виробничому процесові. Про це навіть говорили неспри-ятельсько Савелючій, що тодішній Савелючій, що тодішній «Новини кінокраїни» про-

А відгук це явраз не-тим, хто українське ма-творити і хто працює на його благо, а часто-густо саме-тим, хто, виступаючи від імені, здохався терпимо во нахилився і облагоку-вати свої дільця, хто нава-лює на нищити і розтагує кіно українське, «Вавилонізації». Спілка кінематографістів У-країни і РРВ відбавується від неухильно. З'явився рес-торан «Вавилон», який на-дежить не рестораторству, а безосередню Спілці. Під прикриттям вільного пла-примінити і свободу твор-чості провадитися безпр-илана дегуманізації «в-масового з мистецтв», здійснюється відверта «б-латицізація» кінематографу, його духовне обеззброєння, відбавується нічим не при-критого дегуманізовані дозв-лих людей, насамперед, жо-дні. Вже й договорювані, нерешіть урочисті й виключі, цимеші почали нагадувати контрастні радіння: все по-мішряти, про путки, про то-мискусствістів та неспіаком, про гактстерів, ректорів мафіозі... Те, що ідеалі-ти 60-х років уявлялось як-чим мистецтва, щодолі кр-етичне сондається на пер-теп і торішнє. Накуті, пере-творюється на ринку — і, радше на східній базар — безцеремоний, нахабний і... небезпечний.

Зованому вигляді представили, нам цього чарівного, байд-та.

Хоча справедливості ради значимі загарабання життє-вого простору провадилось цього разу під червоною прапором. Під червоною прапором знамені, що майоріла на грудях депутата Верхов-ної Ради СРСР Михайла Бєлікова. Вік особисто від-да розпорядження Кіноцентру не оплачувати оренду плату за ці три кімкати, бо туди вселяться «Вавилон».

Змалюване виразно де-монструє не тільки міру не-прихильності, а й міру, ска-жемо так, легковимості во-ловинного (назвирі) секрет-рату, бо Спілка кінематографістів, що існує окрема й на прибутки від «Новин», ру-бає гілку, на якій сидить. Це засліплені (сподіва-лось, не класове) ці цощі-гірні? Продемонструвано тим-часом ще й таке: в наш час-це все можливе і все мон-е-мнється безжарно.

НЕ ЗАБУВАЄМО
І НЕ ЗАБУДЕМО
В УКРАЇНСЬКОМУ
КІНЕМАТОГРАФІ
ДОБРИЙ СЛІД
ПО СОБІ
ЗАЛИШАЛИ
РОСІЯНИ,
ВІДГОРСЬКИ,
ПОЛЯКИ,
ГРУЗИНИ,
ВІРМЕНІ, ЄВРЕЇ,
АЛЕ НЕРІДКО
НЕДОБРИЙ
СЛІД
ЗАЛИШАЛИ
ТАК ЗВАНІ
«ЕТНІЧНІ
УКРАЇНЦІ»,
УКРАЇНЦІ ЗА
ПОХОДЖЕННЯМ,
ТА НЕ ЗА
ПЕРЕКОНАН-
НЯМИ

СЛІД ПО СОБІ

анетричні,
коло, за
притявсь

доводувть іншадіні «мидні»
ентузіазму редакції. Секретаріат же ринку усе, щоб на-світ з'явився якийсь заляну-ваний «Вавилон» на волю, а абсолютно не значим у світі кіно чи то редактором, чи то менаджером С. Тоймоку.

Отак і з'явився, наче з ліній морської, доомовний (практично — за нинішньої ситуації — односторонній) «Вавилон». Якій одразу і-тут з боку Спілки жодних заперечень — має бути ула-чіт грубий зач «Новини кінокраїни». До того ж іла орудом С. Тойми (С. Кічін-на) виконотиче ще й «жур-нал «Сервісний» обсягом 10 друкованих аркушів. Чи така вже щира любов до десятої музи керує С. Тоймоку (С. Кічінна)? Ніякогопринципе, йому байдуже, який аурал на-давати — кінологічний, кінематографічний чи гістеколо-гічний. І загалом у цілі історії найважливіша не сам С. Тойма (С. Кічінна): явраз він тут не головна діюча (головна) особа, а тільки рakis, якими загрібав, жар і не так йому й неможливо вира-хувати тих, хто стоїть за його спиною і хто ним керує.

Але що за демократія і що за гласність на нас че-кають, якщо виникнуть оті пресові концерни чи спін-ти, якщо ані стільки газет і журналів зосереджено буде в одних руках? Чим це в принципі відрізняється від того ж тоталітаризму, намім засудженим.

Всеодозволеність завжди всездозволеність. І що з то-го, що за виклики сумрають про перебудову? Ракіне нас убивали бюрократи, сьогодні — розпорозани ділки. Які ризики?

А кітиський Мердон С. Тойма (С. Кічінна) вва-дило накуде свою волю-гітку квартиру (кімкати, від-бави) у «Новини кінокраї-ни». Ходити йому, шоврав-да, непрості і незалежні до-дінксь пробирати крізь кандай наф, столів, стіль-ціх, повиядудальних з його темернічного кабінету. Але то незручності невинні. Якось те барало державке понаприбавити. А на пляжу до слани і до лиску через дещо переступають. Навіть через дещо страшенніе.

СЕКРЕТАРІАТ
ПОГОДИВШИСЬ
ВІДПУСТИТИ
«НОВИНИ» НА
ВОЛЮ... АЛЕ ЯК
ПОМІЩИТИ
НАДОКУЧЛИВИХ
КРІПАКІВ:
БЕЗ ЗЕМЛІ, БЕЗ
РЕМАНТУ, БЕЗ
ВИХІДНОЇ
ДОПОМОГИ...
ЯДІТЬ СОБІ
З БОГОМ — АЛЕ
ГОЛІ, ВОСІ
І ПРОСТО-
ВОЛОСІ НА ВСІ
ЧОТИРИ
СТОРОНИ!
ГУЛЯЙТЕ,
РАДІЙТЕ, А МИ
НА ВАШИХ
КІСТКАХ
ОРГАНІЗУЄМО
НОВИЙ
ЖУРНАЛ!
НЕ ЗАБУВАЄМО
ПОГО
«ВАВІЛОН»!

анетричні,
коло, за
притявсь

ПРОТЕ колектив редакції прийняв рішення і далі зали-шався суцільним органом Міністер-ства культури УРСР. Ці Спілки кінематографістів України, це виключно мало не землетрус. Але чому? Ад-же в такій спільноті збережено було б лише існуючий ста-тус-кво, не більше! На ці аргументи один з високоме-жних секретарів Спілки зне-важливо нині: «Це все істо-рія і нас не обходить». Справді, що він ікеубі, що йому ікеубі? Що для нього сумління і гість? Анічого, змучу похити, знамені. Сек-ретаріат, роздаючи «Новини кінокраїни» до нитки, відмовився навіть оплатити реституцію журналу, каді-лаши преднану заду. А Держкомвідділ УРСР. Роз-поділяючи це по мотива до-шк на докупівлю, знамені. Спів-засідзасідкованими «Новини кінокраїни» стали Міністер-ство культури УРСР і тру-довий колектив редакції.

Та незалежність виявилась примарною. Секретаріат по-годились відпустити «Новини» на волю... але як помі-щати надокучливіх ірвінів: без землі, без реманту, без анжидної допомоги... Ядуть собі з Богом — але голі, бо-сі і прості сторони! На всі чо-тири сторони! Гуляйте, ра-дійте, а ми на ваших кістках організуємо новий журнал! І назвемо його «Вавилон»!

У СЕ ВІДБУЛОСЬ, немов у пригородній зо-ну, якщо виникнуть оті пресові концерни чи спін-ти, якщо ані стільки газет і журналів зосереджено буде в одних руках? Чим це в принципі відрізняється від того ж тоталітаризму, намім засудженим.

Усім ж, жар визначи-ти можик, що точніше — як нальотніший. Так, на-вряд, з одеською Молдавською ціл-ком чинки.

Приходять редакція на службу, а службиста, заробля-ти Спілці гроші нема де: з грошей німаєть усе лоні-кредити. Повидка, що і гро-шів, столів, стільці, архів, нит-листі, друкарські машинки, кавіть телефонні позв'язки і повиядудальні на коридор. Усе мало засвідчити: об'явилися нові халя, справки і на до-каз цього на двері навіше-но було амбарний замок! Це загалом прикметна риса: орієнтуєчись на «вавільсь-кі» знамені, С. Тойма (С. Кічінна) свою діяльність на за-воюванні території розпочав з того, що насамперед вір-зав нові заповіді і зачипи. Воіст-но, образ Вєи Крика не да-є спонуку сучасним його на-слідувачам і послідовникам. Не-дурно ж стільки театральних постановок, стільки скра-ція у переборщено романти-

Але що за демократія і що за гласність на нас че-кають, якщо виникнуть оті пресові концерни чи спін-ти, якщо ані стільки газет і журналів зосереджено буде в одних руках? Чим це в принципі відрізняється від того ж тоталітаризму, намім засудженим.

Усім ж, жар визначи-ти можик, що точніше — як нальотніший. Так, на-вряд, з одеською Молдавською ціл-ком чинки.

Приходять редакція на службу, а службиста, заробля-ти Спілці гроші нема де: з грошей німаєть усе лоні-кредити. Повидка, що і гро-шів, столів, стільці, архів, нит-листі, друкарські машинки, кавіть телефонні позв'язки і повиядудальні на коридор. Усе мало засвідчити: об'явилися нові халя, справки і на до-каз цього на двері навіше-но було амбарний замок! Це загалом прикметна риса: орієнтуєчись на «вавільсь-кі» знамені, С. Тойма (С. Кічінна) свою діяльність на за-воюванні території розпочав з того, що насамперед вір-зав нові заповіді і зачипи. Воіст-но, образ Вєи Крика не да-є спонуку сучасним його на-слідувачам і послідовникам. Не-дурно ж стільки театральних постановок, стільки скра-ція у переборщено романти-

ВСЕДОЗВОЛЕ-НІСТЬ
ЗАВЖДИ
ВСЕДОЗВОЛЕ-НІСТЬ, І ЩО
З ТОГО, ЩО ЗА
ВІКНАМИ
СУРМАЮТЬ ПРО
ПЕРЕБУДОВУ?
РАНІШЕ НАС
УБИВАЛИ
БЮРОКРАТИ,
СЬОГОДІНІ
РОЗПІРІЗАНИ
ДІЛКИ, ЯКІ
РІЗНИЦЯ?

анетричні,
коло, за
притявсь

Та незалежність виявилась примарною. Секретаріат по-годились відпустити «Новини» на волю... але як помі-щати надокучливіх ірвінів: без землі, без реманту, без анжидної допомоги... Ядуть собі з Богом — але голі, бо-сі і прості сторони! На всі чо-тири сторони! Гуляйте, ра-дійте, а ми на ваших кістках організуємо новий журнал! І назвемо його «Вавилон»!

Виникає традиційне за-питання: кому це вигідно? В українському приміроу, кі-нематографі?

Виникає традиційне за-питання: кому це вигідно? В українському приміроу, кі-нематографі?

Виникає традиційне за-питання: кому це вигідно? В українському приміроу, кі-нематографі?

Виникає традиційне за-питання: кому це вигідно? В українському приміроу, кі-нематографі?

НІ ЩАСТЯ, НІ ДОЛ...

Доші перебудови ще не всюди зміли з транспарантів і панно гасло звestigного періоду: «Все найкраще — дітям!» А якщо спокійно, без упевджених емоцій адуматися з його зміст, то чи й слід було його змінити? Адже воно виражає одну з характерних традицій нашого народу: кожне мама прагне віддати своїм дітям все найкраще, найдорожче...

таких, що народнаши сини чи доньку, байдуже видають їх напризволяще, мовляв, держава не дасть загинути. Це теж є. Але хіба ж то мамі? То ж зозулі! — так окреслює їх народ.

Працівники республіканського Дитячого фонду несповідомили: сьогодні на Україні діє 106 дитячих будинків, шпіл-інтернатів, багато інших дитячих закладів, у яких на утриманні держави перебуває понад 100 тисяч

Будемо відверті: у багатьох батьків є... Але неше трагічне життя зробило їх такими жорстокими егоїстами, що дітям від них — ніяких редощів. Про це я пишу свої читачі. А це ніволуюють, що державна система опіки дітей-сиріт давню зстерпіла, вимагає докорінної перебудови.

НЕ У СЛОВАХ МИЛОСЕРДЯ

Про дітей-сиріт у Білій Церкві двас чимало людей. Багато хто ледь доводить їм їсти, працюючи об'єктами «Білого крижаника». У 1990-1991 роках виділили 50 тисяч карбованців на ремонт приміщень дитячого будинку «Волошка». За кошти фонду «Чорнобиль» буде оздоровлено 70 вихованців школи-інтернату для глухонімих дітей в санаторії Цукатубо, на що виділено 45 тисяч карбованців. Попілнішили забезпечення інтернатних закладів продуктами, харчуванням.

Та й будинок існує, і люди живуть. Не здавалось наведеної фантази, уявлю до знедоленого дитей ще бажати й дуже мало. Не можна без тривоги гадувати, зокрема, будинок для дітей-інвалідів, що належить до системи соціалізму. Вимоги міської влади, про реконструкцію будинку харківських дітей-інвалідів, технічної приготування їжі не виконано через відсутність будматеріалів. Не харчобліц не замінює газовою обладнання на електричне. В спальнях німтах не вистачає шовк, індивідуальних тумбочок. Та й сам будинок дитини розуміється в погану пристосованість, а також, що заварювання молока, кип'ятіння, опромінення канізаційних комунальній.

Можна же називати добрі й негативні приклади ставлення до знедолених дітей. Але інші, коли ми твоє голосно заявляємо про свій намір покінчити з соціальною несправедливістю, всі недоробки треба усувати негайно. Бо інакше наше милосердя так і залишиться тільки на словах.

В. ЩУРОВСЬКИЙ,
зааідуючий відділенням
гігієни і профілактики
захворювань серед дітей
та підлітків Білоцерків-
ської міськсанепідстан-
ції

Фото:

Івана ТИТАРЕННА.

НАПІВСИРОТИ

Але чому ж тоді до СПТУ, шли з інтернату, а інтернат пів» в училищі для них я та відповідні цілях.

В інтернаті, до речі, було так само. Сиротам є гроші на кишенькові витрати, їм — їжі, сиротам — дорогі подарунки, спеціальні гостинці! Вони — знову остероно! А коли скінчили дев'ять інтернатських класів, хоч не мали куди йти, були прирівнені до «домашніх» дітей і вивпадали за поріг у чому були, тоді як «справжні» сироти отримували новий одяг та взуття на всі роки року, постіль, близьку, певну суму грошей.

— Ви думаєте в нас серце не розривається, коли проводжаємо цих бідолошних дітей у світ широкий без усяких засобів до існування? — ділитись своїм болем старший вихователь Новоодеської школи-інтернату О. Вортіцева. — Плачемо разом з ними, але допомогти нічим не можемо — такий

— Був час, — розповідає директор згаданої школи-інтернату М. Ріпка, — що ми виходили з реальних обставин і ширіт та забутих напівширих не розмежовували. Але прокурорська перевірка визнала це порушенням закону і від самодіяльної, так би мовити, благодійності нас зобов'язала відмовитися.

— Ось і нині, — вів да-
ті Микола Петрович, — ми

маємо 40 дітей, до яких ніхто й ніколи не навідувався, хоча «справжніх» сиріт серед них лише 14.

Правда, нещодавно деякі несправедливості відносно напісиріт було усунуто. 2 травня 1990 року Президент СРСР підписав Закон, який, зокрема, дозволяє всиновлення дітей-напісиріт без згоди їхніх батьків. Однак це означає, що в інтернаті такі діти можуть порівнюватися до сиріт? Юристи кажуть, що ні.

До річчя, в Нововодолазкому Інтернаті пригадують випадок, коли після смері дружини батько здав сюди а дев'ять своїх дітей. Здав забув про них. І ось коли старші аже вийшли звідси, в Інтернаті лишилося три наймолодших, працівники притулку такн знайшли цього батька (до річчя, матеріал не дававсь об'єктивувати).

но добре зазвиченого й виглядає досить респектабельного чоловіка) й домогтися від нього офіційної відмови від своїх понуканих дітей. Таким чином, лише ці три дитинки формального звідчення свого свіріства зарпідли — стали одержувачами допомоги від держави. Ставши виборсувалися, як уми...

красти, пристають до сумних компаній. Словом, номіяляча на турботі до насиріт. Держава заважає плівству втрат, які й обі не піддаються. Єдина надія — забутих дітей — попити після Інтернету в когось чужині? Турботливих дітей, здатних чужу біду сприйняти, як свою. Ця багаторазова у нас? Для нововодців цим колективом, як вийде, є сільське ПТУ в Катюжівці.

— Напівсироти від не вибувають, отож їхні проблеми для училища да стали звичними, — розповідає завідувач СШТУ, Д. При-

— Чим можемо, підтримуємо піддітків: і почемо про допомогу для з райкому профспілки, шукаємо якусь нескладну, лоричну роботу, влітку влаштуємо на практику міцні колгоспи. Але важішою психологічною опорою для таких дітей є дружні місцевими учнями, перебування в їхніх сім'ях, що змінює розмови...

Допомагає вижити та те, — продовжує педагог, — що наші вихованці з сирською долею дуже дру- між собою, дуже березливі, дуже опадливі. На свої великі заробітки «інкуба- ські» (як їх інколи знева- лю називають) діти найпе- прагнуть запитати влас- одягом і позбутися осор- ного казенного. Чи часті- но, здається, такі заповіді.

ме досягти мрії за нових умов.

Навряд. А ще ж хочеться заощадити якусь копійку на завтра.

Що стосується завтрашнього дня, то він у рокитянських випускників більш-менш визначений. Всі вони як правило, залишаються в районі. Колгоспи, нуди потрапляють на роботу, закладованим училища беруть на себе турботу про цих

У знедолених дітей, про яких я отут розповідаю, немає депутатів у Верховних Радах, немає власних адвокатів. А відтак вони терпляче й покійно несуть свій хрест, самі не відаючи, чим провинилися перед державою і Богом.

То де ж годі, скажіть, от гуманісти? Лишати змогут батькам про зручній нагоді заявити про свої права на діти, аби тільки медичку свідомою прикріпи на металеву годі сподіватися на випадок! Но люди нахабно незнаютьки свої батьківські обов'язки коли піддають ризикну життя і здоров'я власних дітей, не треба з ними церемонитися! І якщо діти, аби отримати не побувають і прав, на них! Трапляється, хтось схаментівся часино, нехай поворення батьківства добивається через суд.

...ніншішого року інтернат у Новій Водолазі залишили ще троє дітей «папероних» батьків. Прогнозувати свою долю ні Євгенія Козак, ні Ляна Зеленський, ні Олег Нукіль не беруться. Тож хай вистачить їм сили мужності не розгубитися й вистояти в цьому жорстоко-

Тамара ПОЛИЩУН,
журналіст.

Харківська область.

«ДІТИ — НЕ РЕЧІ»

Не раз вивало чути ці слова з уст Валентина Миколайовича Сосніної, директора дитячого будинку № 9, що в місті Одесі. З гіркою вимовляючи слова Іх з наїрзівомантиїшних грибух — не сесіях міської області! Рад народних депутатів, племухам міськимую та обкому Номпарті України, на нарадах освітніх і медиків, благодійних організацій. Мету переслідувала одну: привернути увагу до цього неприпустимого казенного підходу, що падає пониже, що усталений до дітей-сиріт, знайти підходи прозорі, зняти підколективу що до корисної зміни статусу дитбудинків взагалі та Іх міської локале.

«Діти — не речі, — казала вона з докором, — а ми, дорослі, цього ніяк, на жаль, не розуміємо». Власне, сама Валентина Миколаївна, її колеги усвідомили те давню. Тому рішуче виступили проти усталеного «порядку», коли установи освіти подляються в нашій країні на три ступені: — будинок дитини, де утримують малюків зіком

до трьох років: дитбудинки де мешканцям — від 3 до 6 років; інтернат для школярів. Отакі собі «переселенські пункти», де дітей спраді. немов речі, передають одних рун до інших, з одних стін у другі.

А як це позначилося на самих дітях? Годі й казати, до чого призводило порушення одного, нерозривно пов'язаного цілеспрямованого процесу, аховання й навчання, який викликає негативну поведінку, якщо не настановлені особистості. Пошука дітей, того ж, трамбується своєю, через розлучення зі своїми вихователями та ровесниками, до яких звикли, черемши в обстановці помешкання, де не було бачили, як змінилися ласки, сімейного типу, так діти починаючи сприймати установу опіки як свою власну домівку. І зразком — команда збірних ти попитати, куди ти переїждиш. Сильна сила переїждиш і діти в якійсь випадок бували й трамбується, діти ахули.

І ось колектив дитбудинку

№ 9 це три роки тому вшив, на свій страх і ризик поручити інструкцію: не давай дітей, що підросла, до тернату, а організував перші два класи у себе ж. № 29 — уже закінчують свій клас. І педагог-вихователі не натішуються ними. водночас і тривожаться ними, так і за інших, менших. Бо хотілося б і їх виховати до повноліття. І вже ніяких ні розривів, ні кімнат, ні бібліотек, ні сіндромів зали. І, решті-решт, зайвий сплях. Не розривавши, одним словом, на дамок, те, щоб тут цю навчався.

Прийшовши до такого новку, В. Сосніна та П. К. ги пропонують створити бази їхнього дитбуднику чально-виховний комплекс цього приводу й виступ Валентина Миколаївна, кликає підтримати змислюється над діти до яких доля й тви жорка. Не скажеш, що Сосніні розуміють. Та одних

підтримки замало. Потрібні кошти — й немалі. Їх же виділяти не поспішають.

Нещодавно проблеми, що тривожили колектив дитбудинку № 9, привернули увагу, як і сприяли соціальним оновленням громадської політичної організації, що діє в Одесі. На своїх загальних зборах її члени вирішили внести у фонд створення спеціальної дитячої лікарні комплексу 100 тисяч карбованців. Беруться й попрацювати на спорудження комплексу. А подолучас звернулися до благодійників і народних депутатів, до всієї громадськості Одещини: дайте спільним зусиллям допомогти створити комп

Хочеться вірити, закладні знайдуться відгук. І перший заклад нового типу в Одесі з'явиться. Але ж попереленьських пунктів! Немало. Це не гоже, безсумнівно, сподіватися на зміни в них тільки завдяки ентузіазму педагогів-вихователів. Проблема чужого закладу й вирішення її Міністерств народної освіти, в уряді республіки.

ГЕОРГІЙ ВОРОТЮНЮК,
власний кореспондент
«Голосу України»
Одеса.

Олімпійські обрії

А В СОЧІ
ГЕРНОГА
НЕМА...

Здається, чого-небудь, а несприятельство, тому, як називають жителів Манчестера, не бракує. Ще не втративши нічого з моменту свого заснування, від нещадної спроби стати місцем проведення Олімпіади-96, трітє за величиною місто Англії вже аступило в наступне змагання: за право стати британським претендентом на проведення значно престижніших Олімпійських ігор 2000-го року. І тут Манчестер досяг першої перемоги, відбивши свого єдиного конкурента — Лондон.

Столиця піддала несприятельству з транспортним сполученням, а також відсутності єдиного міського керівництва, що могло б організувати змагання таких масштабів.

Не можна, значиний, категорично стверджувати, що на прийняття в останні дні кінця рішучі британського олімпійського комітету переманив свій вплив, хоча в обох і міст були відомі широким загалом покровителі. За Лондон вступили колишній чемпіон з бігу Себастьян Коу, за Манчестер — найбагатша людина Великої Британії, герцог Вестмінстерський. Британський док, сим'я якого вказує на осявне землевласництво в Лондоні, поспіє своє альпінізм, що його предик 900 років тому жив в Честері — поблизу Манчестера.

Якби там не було, а Манчестер має перевагу ще в тому, що місто лише недавно одержало урок у справі міжнародного змагання за проведення Олімпіади і вже має в своєму розпорядженні чимало відмінностей спортивного споруд. Міські власті, які фінансують суми з багатьма нулями на покриття необхідних витрат, заявляють, що на сьогодні є 14 споруд олімпійського рівня, ще всім будуть готові до вересня 1993 року, решта п'ять — у стадії планування. Крім усього іншого, порівняно з Лондоном, у Манчестера вигідніше становище з транспортним сполученням. Місто розташоване в відносно вигідному підземному залізничній Англії, а саме, що зможе забезпечити все для подолання максимум за 15 хвилин відстані між олімпійськими спорудами, в також місцями проживання всіх учасників і гостей ігор.

Чи справді цього разу змагання жителів Манчестера? Відповідь дасть у вересні 1993 року Міжнародний олімпійський комітет. У будь-якому разі необхідні не надто зусилля, щоб шанси стали реальними. Ада при голосуванні за претендента на організацію Олімпіади-96 Манчестер одержав тільки п'ять голосів з 86 можливих. Тепер же суперники будуть ще меншими. На сьогодні це — Берлін, Пекин, Сідней, Мілан, Бразилія й Бельгрія.

Богдан УКРАЇНЦЬ.

Р. С. Ще раз подумав про несприятельність жителів Манчестера і згадав недавній відступ «Баварії» нашого славного міста по аспітанту Буну Олімпіади-96. Шкода, що нема в сонніє свого герцога. Може б, Олексій пробавити! Там хоч якийсь колісний...

МІЖ НАМИ—«ЗІРКАМИ»

Хокеї

Головну подію хокейного сезону, що завершився, був чемпіонат світу, який проходив у трьох містах Фінляндії — Тампере, Турку і Хельсінкі. Чемпіонами стали шведи, «срібло» і «бронза», як відомо, дісталися збірним Канади та СРСР.

Удаємо, що нашим читачам буде цікаво ознайомитися з подіями на цей турнір людей, а хокеї авторитетних.

Спершу надамо слово катанівцям чемпіонів Канади Евансону:

Ще до початку чемпіонату ми були переконані, що потрапимо до призрової «трійки» і як максимум завоюємо доволі медаль.

Порівнюючи радянську та шведську збірні, К. Евансону сказав: «Середній вік гравців нашої команди значно вищий, ніж у колективу СРСР. Крім того, в складі «Тре Юнгур» більше тих, хто грає в професійних клубах. Одна з наших переваг — це швидкість обертання швидше перевагою, оскільки «старі» хокеїсти і «середні» грали краще, ніж молоді, лише, ніж рідше. Вони з великим задоволенням поверталися до складу «середньої» команди, з радістю грали в європейській хокеї».

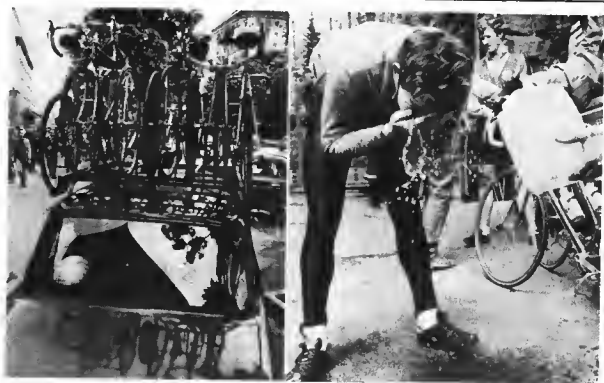
Нині, відзначив тренер збірної Швеції з Радянським Союзом, став значимим виміром дозволити хокеїстам виступати в зарубіжних клубах. Це — законний процес, якого не слід боятися. Необхідно лише перебувати.

Недоманські висловлювання бою розумування виступом чорно-словами команди... Нарешті, Вячеслав Фетисов, який, гадаємо, характерист не потребує.

Мене багатьох журналістів запитували, — відповів Фетисов, — навіщо поїхав на цей чемпіонат, зовсім я ще раз погодився допомогати Тихонову, з ним у багатьох гравців, і у мене в тому числі, стосунки погані. Внесу асистів до цього питання. Я хотів виступити за збірну своєї країни, а не за команду Тихонова, прагнув грати для своїх болельщиків.

Відповідаючи на запитання, якого він бачив у якості чорнолого праміня Віктора Тихонова на посаді головного тренера збірної СРСР, Фетисов назвав Олександра Якушева та Володимира Юрзінова. «Тихонов створив міф про свою незламність», сказав захисник, — але, з цим погодився не мого. За раз у нас є кілька хороших тренерів. Якушев, приміром, протягом року створив новий «Спартак», який знову грає в той хокеї, який знає команда демонструвала в часи Старішніна та братів Мажорових. Прічому нині в розпорядженні тренера не має таких істрахив виконавців. Важливо також, що Якушев та Юрзінов, крім багачення грі, володіють ще однією важливою рисою: вони розуміють на дузах хокеїстів...

Підготував
Віктор ГЕНЧУК.

ЗА КУЛІСАМИ ВЕЛОГОНКИ

Шорону в гравні центр столиці України переотворюється на велетестний вело-стадіон. Кілька змагань, які організовує на доброду річ Київський міський спортивний комітет, викликають живий інтерес у мешканців і гостей міста.

Київські властотари дали підтримку у велике спортивне життя дитячим командам. Зрозуміли перші кроки до виходу на величезні, оздоблені каштановим китом. Хрещатиком, багаті з них потім фінішувати на підставах до плану чемпіонату України СРСР, світу, всесвітню Міру.

От і починає киянська велодолонка, маршрут якої проліг центральною магістраллю Києва, збіраючи сильний склад учасників, що й обумовило гостру боротьбу за перемогу. А дістася вона Анатолію Шевчу з РШВСМ «Київ-трен».

Але гонка не тільки тільки снєва, білий цвітаного відбавляється й за її кулісами. В цьому ми, гадаємо, персоністєсь, ознайомившись із моментами, зафіксованими об'єктивним фотокорналіста Миколом Бочка.

І останні миттєвості змагання велосипедистів, чудово реалізовано цього прекрасного виду спорту. Чимало болельщиків після першого змагання цих стартів і сідла в сідло велосипеду. Віктор ОЗЕРЧУК.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради
Української РСР

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редактори:
Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Анатолій ГОРЛО
заступник головного редактора

Олександр СМЕЛЬНОВ
член-кореспондент
АН УРСР

Володимир КОНОМІСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Сорис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ
ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного редактора
Анатолій Горло

Чергові редактори —
Володимир Сичено,
Микола Хрієно.

Автори макета —
Анатолій Мірошніченко,
Євген Українець.

Випусквачі —
Олександр Бондаренко.

Оформлення —
Володимир Кисельов.

Коректори:
Лєса Оленченко,
Антоніна Голік,
Людмила Кислицько,
Валентина Луцка,
Євгенія Орловська,
Олена Чоповська,
Лілія Кабачок.

Верстальники:
Тетяна Балко,
Алла Бурдюкова,
Ольга Яценко,
Сергія Скаченко.

Політтиристи:
Віктор Проциш,
Раїса Гринюк.

Комітет друку
видавництва
«Радська Україна»
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.

Тираж 166.300.

Переплатити ціна
на рік 19 арб. 80 коп.
Зам. 03151081.